

The Ohio War History
Commission
Ohio State Museum
COLUMBUS, OHIO

LIETUVISKAS SAVAITRASTIS
Išleina kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$3.00
Kanadoje .. \$4.00 Kitur .. \$4.50
Užsisakyti galima kiekvieną metų, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Thursday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada .. \$4.00 Elsewhere .. \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 14 Ats. Nr. kaina 6 c. April 6, 1950 CLEVELAND, OHIO 1950 m. balandžio 6 d. Tel.: EN 1-4486 (35-ti metai 35th year)

Bendradarbiams, Skaitytojams ir Rėmėjams bei Talkininkams nuoširdžiausiai linkim galimai LINKSMESNIŲ VELYKŲ!

ATEINA PRISIKĖLIMAS

A TEJO pats nuotaikingiausias ir įdomiausias metų laikas — pavasaris. Pavasaris su Daugaus ir Žemės prisikėlimu, paukščių giedojimu, žiedais, su tikėjimu, kad kasdienybės dulkės bus nušluostytos ir prasidės laukta vasara. Vasara gamtoj ir širdy.

Mažo vaiko ir suaugusiojo lūpos kartoja: Velykos! Jų laukiame žmogiškuoju ligesiu persiėmę, vieni minėdami prieš beveik du tūkstančius metų Palestinos žemėje nuo Nukankintojo kapo nurintant akmenį ir įvykusį Didįjį Prisikėlimą, kiti — minėdami senosios Lietuvos praeitį, kada mūsų protėviai, anų laikų tikėjimu, švėsdavo pavasario šventes ir pradėdavo naujus darbus arba, pagaliau, prisimindami viena ir kita.

Dažnas Velykų laukdamas mename tėvų laukus, kur šiltesni saulės spinduliai, vėjai ir lietūs suskaldydavo upių ir upelių ledus ir iš žemės plutos prasipilėdavo žali žolėnys. Dažnas mename pradėjusius pavasariškai šnekėt raistus, paupius, pamiškes ir girias, kur pasiliko tiek daug brangių prisiminimų. Dažno ausyse tebeskamba miestelių ir bažnytkaimių varpų skambėjimas, saulei tekant tebesimato baltų skarelų ir vienplaukių galvų procesijos apie bažnyčias ir paskui skubėjimas prie brangaus Velykų stalo.

Bet šiandien dažnas iš mūsų, belaukdami Velykų, nubraukiame ir ašaras. Kiek daug sunkių ir skaudžių išgyvenimų prabėgė! Kiek veidų, brangesnių už turtą, mylėtų ir savų, turėjo išeiti kankinių keliais! Kas juos šių Velykų laukime suramins, kas jiems padės?...

Nors Velykos, nors Didysis Prisikėlimas, bet sužvėrėjęs tironas nesikelia iš kraujo tvaiko, nenusilenkia padarytom baisiom nuodėmėm, o dieną naktį kala ginklus, kad po visą pasaulį pasėtų skausmą, vargą, nepasitikėjimą, baimę ir mirtį. Kiek tai baisių prieštaračių kilniom Velykų nuotaikom, laukiamam pavasario atgimimui!

Paskutiniųjų dešimties Velykų negalėjom ramiai švęsti, kaip švėsdavom anksčiau, laisvės metais. Mus kalė prie kryžiaus vieni ir kiti, mindė mūsų žemę, degino mūsų sodybas, varė nedalion mūsų kraujo brolius. Svetima ir baisi priespauda dabar išsiliejusi dar platesnėm upėm. Daugelyje daugelyje Lietuvos bažnyčių šiose Velykose neskambės varpai, niekur nesimatys procesijų, nesimatys skubančių prie Velykų stalo...

Dažnoj sodyboj, mūsų pačių rankomis kurtoj, mums brangesnė už visus žemės turtus, nebus ir savojo žmogaus. Jo vietoj bus atėjūnas, nuo jo rankų verks keliama kiemo vartai, jis nesupras mūsų žemės šauksmo, jis iškaupos mūsų sodus ir išdarys laukus.

Kaip tai baisu, kad į mūsų žemę prie Nemuno krantų ateina Velykos ir pavasaris, kad į ten per marias grįžta paukščiai, bet paties šeimininko lietuvio neberanda...

Aštuoni šimtai tūkstančių lietuvių, praėjusių dešimties Velykų laikotarpyje turėjo palikti savo žemę. Tik maža dalis, apie aštuoniasdešimt tūkstančių, prasi-mušė į Vakarus. Vieni iš jų jau pasiekė Ameriką, kiti Naująją Zelandiją, tretį kitų kraštų žemėn išsikėlė, o keliolika tūkstančių dar vis tebegyvena tremtinių stovyklose. Ir taip, po viso pasaulio kampų, be savo noro, pasipylė mūsų tautos vaikai.

Ar jie išėjo ramaus gyvenimo ieškot, užmiršt praėjusių dienų vargus, tėvynę ir kurtis naują laimę? Ne.

Išėjo ieškoti tiesos, išėjo politinių emigrantų keliais, išėjo skelbti mūsų vargą, įrodyti, kad esam verti laisvės, verti to Didžiojo Prisikėlimo, kuris išgelbėtų mūsų tautą nuo kankinių mirties ir grąžintų jai turėtą laisvę. Tad šios dešimtosios Velykos tepabudina ir prikelia mums naują jėgą, kad iš kasdienybės dulkių patys keltumės ir kitus į talką keltume.

Iš tolimos Australijos jaunystės dienų draugas rašo: "Čia pat Velykos. Taip norėtusi pasveikint likusius tėvynėj. Kasdien imu plunksną į rankas, kasdien rašau jiems laiškus ir kasdien juos plėšau, nes bijau, jei jie dar gyvi, kad mano laišškai jų neprazudytų. Ir džiaugiuos, kad po dienos darbų nors sapnuos pas juos pabūnu, pamatau už sojų vieškelį, kuriuo tada išėjau. Bet mane graužte graužia priekaištas, kad tiek mažai padarome jų laisvės priekeli-mui..."

Daug panašių balsų ir iš kitur. Vieni juos pasako laiškais, kiti rašiniiais laikraščiuose, bet didžioji dalis visa tai savyje išgyvena, tyliai ieško geresnių priemonių, daro kaip tik išmano, atiduoda savo dalį bendram reikalui. Bet visi jie trokšte trokšta, kad per mūsų tautiečius būtų paleista nauja, kaitinanti ir kelianti jėga, kalbanti ir įtikinanti, kad reikia rimtai prisikelti. Prisikelti ir atlikti savo misiją, nes piktas priešas kasa baisią duobę.

Lietuviai prieš savo valią pasidarė keleiviais per svetimas žemes. Keleiviais, ne ramios tėvynės ieškančiais, bet skelbiančiais tiesą apie įvykusią nelaimę ir mobilizuojančiais didžią talką kovai prieš piktą. Ar mums pasiseks, ar mes tesėsime? Taip, turime tesėti ir turime laimėti. Laimėti sau ir visai žmonijai, nes kitaip, anot italo Giovanni Papini, "...iš rytų ateis rusų valdomos mongolų gaujos, išgriaus mūsų kaimus ir miestus, išniekins mūsų namų židinius, sunaikins šimtmečiais kurtas vertybes ir mus pačius pavirs vergais."

Mintimis mes grįšime į anuos laikus, kada ant kankinio kryžiaus buvo pakeltas Kristus. Jis, priešų akimis žiūrint, mirė. Bet Jis kėlėsi ir milijonuose žmonių tebėra gyvas. Neabejotina, kad ir mūsų krašto pavergėjas mano, jog mūsų tauta amžiams nukryžiuota, jog ji nugalėta ir niekad nebesikels. Taip nebus. Mes gerai žinome, kad daugiau ir daugiau mūsų tautos kraujo liejasi į savąją ir tremties žemę, bet mes taip pat gerai žinome, kad visuose mumyse Lietuva tebėra gyva! Gyva su savo vargais, gyva su savo pasakom, dainom, gyva su savo tikėjimu.

Mes, patyrę daug skausmo, pagrįstai laukiame tokios Prisikėlimo šventės, kuri pasuktų visus kelius atgal, atidarytų vartus namo. Ar ji ateis, ar jos sulauksim? Mes esam liudininkai, kaip pasaulis, kad ir pažau, ima suprasti, kas yra atsitikę. Mes matome, kad mūsų tautos ir kitų kankinamųjų šauksmas pradėjo prasimušti į platumas. Mes matome, kad ima galingieji suprasti, kad tokios pat nelaimės gali užgriūti ir jų namus.

Tegul šios Prisikėlimo šventės, kuriose mes prisimename tiek daug savųjų reikalų, mums teikia jėgų gyvenimui ir didžiai kovai. Tegul pavasario jėga mus lydį darbuose ir neša laukto laimę.

Sveiki sulaukę Prisikėlimo švenčių — Velykų!
Sveiki tėvynei laisvę keliantieji! B. G.

K. Grigaitytė - Graudušienė VELYKOS,

jūs puošiat pavasario žygį
graziu Aleliuja šūkiu,
daina vieverselio palydi
kur nekur gaudimą varpų...

Laukuos želmenėliai pabunda
artojo graudžiai apvertti,
i žemę, pro aimanas, skundą,
jau pabėrė grūdą kiti.

Kregždutės lizdų nesuranda
pastogę gimtųjų namų;
atnešę pavasario gaudą,
nuskrido apsuktę ratu.

Jau kelias Golgotos prie galo,
jau kraujo gana, oi gana...
...ir kūji atplės nuo priekalo
siaubi paslaptina jėga.

Tada Aleliuja, o Kristau,
galingai, kaip niekad, skambės!
Ir akmenį karsto nuris Tau
sargybos laisvos mūs šalies.

Iš Oginskio miškų į Chicagos banko rūmus

SU JUSTINU MACKEVICIUM PASIKALBĖJUS

Netaip jau daug lietuvių yra prasimušusių J. A. Valstybės į pirmąsias eiles. Vienas mūsų tautiečių, savo paties pastangomis atsistojęs ant labai tvirtų kojų, yra Justinas Mackevičius Chicagoje.

Sis malonus, 60 metų, bet kupinas energijos vyras vadovauja vienai didžiausiųjų taupymo skolinimo įstaigai — Standard Federal Savings and Loan Association — Chicagoje.

DIRVOS atstovui Justinas Mackevičius (Mackiewicz) pasakojo, kad į JAV atvykęs 1905 m., tebūdama 16 metų. Laimės į šią šalį ieškoti atkeliavęs drauge su tėvais iš Žemaitijos, Tėvas žemaitijoje buvo Oginskio miškų girininkas ir dvarų prievaizda. Paaugęs jaunas Justinas mokėsis Plungėje.

— Nuo ko pradėjote Ameriją?

— Iki 1913 m. dirbau žinomoje Marshall Field Co. įmonėje, o nuo 1913 m. turėjau jau savo biznį — Real Estate. Lygiagrečiai įsijungiau į 1909 metais įsteigtą taupymo skolinimo įstaigą — Federal Savings & Loan Association. Jai nuo to meto vadovauju iki dabar, būdamas jos prezidentas.

— Koks dabar šios įstaigos stovis?

— Per 40 metų nuo kuklios pradžios ji išaugo į pirmąsias rūšies institucijas. 1949 metų gruodžio 31 d. balansas prašoko 25 milijonus dolerių. Atsargos fondas siekia 2½ milijono. Rūmai, inventorių ir visi įrenginiai — apie 1½ mil. vertės — jau amortizuoti ir balanse figūruoja jau tik vieno dolerio vertė.

Savo didumu Chicago Savings yra 4-ji Chicagoje ir 46-ji visoje Amerikoje taupymo skolinimo įstaiga. Mūsų mastu imant, šiuo metu tai yra didžiausia lietuvių kredito institucija Jungtinės Amerikos Valstybės, o tuo pačiu ir visame laisvajame pasaulyje. — pažymėjo jos prezidentas.

— Kaip ją išskėlė į tokį lygį?

— Atsargia ir apdairia politika, vengdami rizikingų ir abejotų operacijų ir brangindami taupytojų pasitikėjimą. Tai įga-

lino mus netgi sunkiausiais depresijos laikais tesėti visus įsipareigojimus, o depresijai besibaigiant 1934 metais taupytoms, be normalių procentų, išmokėti dar ir ekstra 2% dividendą. Tokia įstaiga buvo vienintelė visoje Amerikoje.

Ir dabar 50% visų indėlių laikoma valdžios bonais ir grynais pinigais, o kita pusė, reikalui esant, būtų gauta iš Federal Savings & Loan Insurance Corporation Washington.

— Kas artimiausi Jūsų bendradarbiai?

— Iš viso čia dirba 27 tarnautojai. Visi direktoriai ir vadovaujantieji yra lietuviai. Just. Mackevičius (jun.), mano sūnus, yra I viceprezidentas, kitas sūnus E. Mackevičius — II viceprezidentas ir paskolų departamento viršininkas, P. Slogiris — III viceprezidentas, H. Kučinskaitė (čia dirbanti jau 23 metai) — kasininkė - sekretorė, o Ant. Sirtautas — kasininko-sekretoriaus padėjėjas.

— Ką patariate tremtiniais?

— Pastebėjau, kad naujieji ateiviai lietuviai — tremtiniai — yra neblogi taupytojai. Jie taupesni, nei senieji šio krašto gyventojai. Taupyti yra išmintinga, bet svarbu ir savo santaupas panaudoti išmintingai. Tad naujieji ateiviai turėtų mokytis anglų kalbos (nežmūšdami ir gimtosios), pažinti šio krašto gyvenimą ir vietos sąlygas, o jau tada atsargiai eiti į savarankiskus verslus. — patarė patyręs biznierių ir samoningas lietuvis Justinas Mackevičius sav tautiečiams naujakuriams.

Gražus J. Mackevičius jau 40 metų vadovaujamas įstaigos rūmai judrioje Archer gatvėje Brighton Parke, kuriame susitelkę gausi lietuvių kolonija ir apstu lenkų, ir įspūdingi balanso skaičiai liudijo, kad vietos sąlygų pažinimas ir pasiryžimas yra geriausi palydvai į aukštesnę medžiaginę pakopą kiekvienoje šalyje.

Tik būtina, kad medžiaginė gerovė, kurios daugelis mūsų siekia ir kuriai pasiekti čia yra palankios sąlygos, netaptų pati sau tikslu, o patarnautų tautinei mūsų kultūrai ir laisvės bylai. J. Paplėnas

Brooklyno Lietuvių Operetės Chorui 35 metai

Ne kiekviena organizacija mūsų šeimijoje įstengė ar pajėgia sulaukti gražaus amžiaus. Pažėjęs Amerikos Lietuvių Istoriją arba pasekus šiandien mūsų lietuvišką gyvenimą, galima pastebėti eilės organizacijų kapiūną. Bet mūsų laikais dar veikia didelis skaičius politinių ir meninių organizacijų.

Svenčianti 35-rių metų darbo sukaktį šiandien yra Brooklyno Lietuvių Operetės Choras — meninė organizacija. Tai savo amžiumi antrasis Amerikos lietuvių choras. Bostono Gabijos choras praėjusiais metais atšventė savo 40-ties metų sukaktį, žinoma, yra parapijų chorai, kurie žengia kartu su parapijų amžiumi ir siekia 50 - 60 metų. Bet čia minimas grynai laisvas, nepriklausomas choras, kurio tikslas yra lietuviškos pa laikymas dainos ir scenos priemonėmis.

Brooklyno Lietuvių Operetės Choro amžius, kaip ir pats darbo kelias, vingiuotas ir ne rožėmis klotas. Juk tai pergyvena ir kiekvienas žmogus, ne tik organizacija. Pabrėžtina, kad per 35 metus Operetės Choras savo eilėse yra turėjęs ir perleidęs per 400 lietuvišką dainą ir sceną mėgstančių žmonių ir yra pastatęs per 100 veikalių, kurių skaičiuje 34 operetės, kai kurios statytos po 8 ir net 12 kartų.

Pirmoje eilėje pažymėtinos šios operetės: Silvija, Šienapiūtė, Adomas ir Ieva, Kornevilio Varpai, Cukrinis Kareivis, Gražioji Galatėja, Laima, Giriu Karalius, Eglė Zalčiu Karalienė, Paulina, Daktaras, Beprotnamis, Grigutis, Kova už Idėjas, Cigonai, Pirmoji Gegužė, Daktaras Bailys, Consilium Facultatis, Išėvis, Raganius, Vaidas ar Mergaitė, Velnias Išradėjas, Kaminkrėtis ir Malūnininkas, Birutė ir eilė kitų muzikinių veikalių.

Be čia paminėtų ir P. Bukšnaičio versu iš kitų kalbų veikalių, Operetės Draugija scenoje yra pastatiusi visas Miko Petrausko ir Stasio Šimkaus operetas.

Choras turėjo pertraukų, keitėsi ir pats organizacijos vardas. Pirmiausiai gimė Scenos Mylėtojų Dr-ja, vėliau pavirto į Operetės Dr-ją ir ilgainiui išaugo Operetės Choras. Vardas duotas nuo dažno operetėlių statymo. Pasak P. Bukšnaičio, ilgamečio choro režisieriaus ir veikalo vertėjo, jeigu nebūtų buvę Operetės Choro, tai lietuvių scena nebūtų sulaukusi pasauliui žinomų operetėlių.

Ilgą metų eilę chorą mokė X. Strumskis, paruošdamas muzikinę programą. P. Bukšnaičis režisavo ir versdavo operetes. Veikalai buvo vaidinami tuo laiku pagarsėjusioje McCadden salėje Brooklyne ir Tautiškaime. Anais laikais operetėse

yra dainavę mums žinomi: J. Butėnas, F. Morkus, A. Sodeika, K. Siaurysaitis, M. Sidabariūtė (dabartinė Strumskienė), M. Kiziūtė, Rimkus, J. Valentis, Visminas, Česnavičiūtė, Ki-duolis, C. Kazemėkas, V. Bukšnaičis, J. Jokubaitis, Eringis ir kt. Vyriausias roles vaidindavo bei dainuodavo K. B. Kriauciūnas, kuris viso yra vaidinęs 86 veikalus, iš jų 32 operetes, ir turėjęs per 300 spektaklių scenoje.

Pirmasis pasaulinis karas choro darbo nesutrukdė, antrasis gi "davė atostogų" beveik penkerius metus, nes visi vyrai, leidinys, smulkiau apibūdinęs su tuometiniai choro nariai; buvo pašaukti į karą. Vyrams grįžus,

1946 m. kovo mėn. 10 d. choras vėl buvo atgaivintas.

Kaip jau minėjau, X. Strumskis buvo ilgametis choro vedėjas, vėliau seka V. Tamkiūtė - Pranckienė, vadovavusi 1937 - 1947 m., išskyrus karo metus. Vėliau choro vadovais buvo E. Hermanienė ir J. Dirgencius. Dabar chorą moko iš tremties atvykęs prof. K. V. Banaitis.

35-rių metų sukačiai paminėti Operetės Choras balandžio 23 d. Lallor Lyceum salėje, 949 Willoughby Ave., Brooklyne, rengia jubiliejinį koncertą. Ta proga bus išleistas specialus leidinys, smulkiau apibūdinęs su kaktuvinio choro veiklą.

Petras Juknys

WORCESTER, MASS.

BIMBOS APSILANKYMAS

Sužinojom, kad "šviesiosios Stalino saulės spindulys" pasieks ir mūsų kampą — kovo 26 d. Bimba atsilankys Worcesteryje ir sakys kalbą. Suprantama, šitokia "garsenybė" reikėjo tinkamai sutikti...

Išaušo gražus sekmadienio rytas. Besišypsanti saulė pasitiko tremtinius prie bažnyčios ir gatvėse, dalinančius kvietimus dalyvauti antikomunistinėje demonstracijoje.

Pagaliam ir trečia valanda. Li-gi Endicott gatvės plakatus nešėm rankoje, nuleidę. Gatvė jau buvo pilna žmonių ir vis dar daugėjo. Išliko aukštyn plakatai su įvairiais įrašais: "Šalin komunistas", "Žuvo diktatorius Hitleris, žus ir jo pasekėjas Stalinas" "Komunistai yra Stalino penkta kolona Amerikoje" ir tt. Foto, net keli filminiai aparatai pradėjo savo darbą. Ne tik lietuviai, bet ir amerikiečių laikraščių reporteriai lankstė visas puses. Vyrai, moters, net vaikai kėlė aukštyn plakatus, kad tik geriau jie būtų visiems matomi.

Policija staiga uždraudė nešioti plakatus sakydama, kad tai nebuvo leista... Kodėl? Demonstruoti toliau, aišku, negalima, nes be plakato neįmanoma demonstracija. Kas daryti? Pirmiausia sudedam plakatus į šalį. Dabar pradeda komunistai ainytis, juoktis, rodo liežuvį nuo balkono...

Bet po Bronės Sidabraitės apsilankymo pas policijos viršininkus plakatai vėl drąsiai iškilo. Demonstracija vyko labai puikiai, ir policijai nereikėjo visai įsikišti. Penkta valanda — Bimbos nėra! Šešios — Bimbos dar nėra!

ra! Pusė po šešių — Bimba nesirodo... Septinta valanda, Bimbos vis nėra. Ko gi dar laukti? Tikslas pasiektas: Bimba neatvažiavo, o kitiems — gana aiškiai pasakyta, koks tas susirinkimas ir kokio kalbėtojo jie laukia. Taigi visi buvo pakviesti susirinkti į vieną vietą ir užbaigti demonstraciją.

Julius Kiškis, aktyvus lietuvis veikėjas, iškalbingais žodžiais apibūdino dabartinės Lietuvos kančias, rusų okupanto žiaurumus užimtuose kraštuose. Suskambėjo Amerikos ir Lietuvos himnai. Paskui buvo anglų ir lietuvių kalbomis perskaityta deklaracija ir paprašyta ją priimti arba atmesti. Deklaracija buvo priimta visų, tik vienam balsui pasisakius prieš (iš 1,500 su viršum žmonių!). Ji buvo pareikšta aštuoniolikos organizacijų vardu.

Vėliau paaiškėjo, kad Bimba mieste jau seniai buvo, bet bijoio pasirodyti. Jis buvo susitaręs, kad jam praneštu telefonu, kai demonstrantai išsiskirstys. Gavęs žinią telefonu, kad jau mūsų nebėra, Bimba išlindo iš kažkur...

Pasikalbėjime su Worcester Telegram reporteriu Bimba pasigyrė, kad jį norėję nulinciuoti Clevelande, o kituose miestuose buvę surengtos demonstracijos per jo kalbas. Worcesterio demonstrantus, žinoma, išvadino fašistais.

Teko girdėti, kad ši demonstracija tėra tik pradžia kovos prieš komunizmą. Ateityje numatoma anglų kalba išleisti brošiūrą apie komunizmą, taip pat surengti demonstracija pačiame mieste drauge su kitomis amerikiečių organizacijomis.

Leonas Orentas

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ Maspetho ir Brooklyno lietuviams

Velykoms ir kitu metu mano krautuvė visada gausit šviežios ir rūkytos mėsos, kumpių, rūkytų dešrų ir kitų geriausių mėsos gaminių. Prašom atsilankyti — įsitikinsit!

JERSEY PORK STORE

66-45 Grand Ave. Maspeth, L. I. HAVEMeyer 9 - 0211

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas, 4418 So. Hermitage Ave.

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas, 314 Walnut St.

New Yorke - Brooklyne
Antanas Sodaitis, 57-56 63rd St., Maspeth, N. Y.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

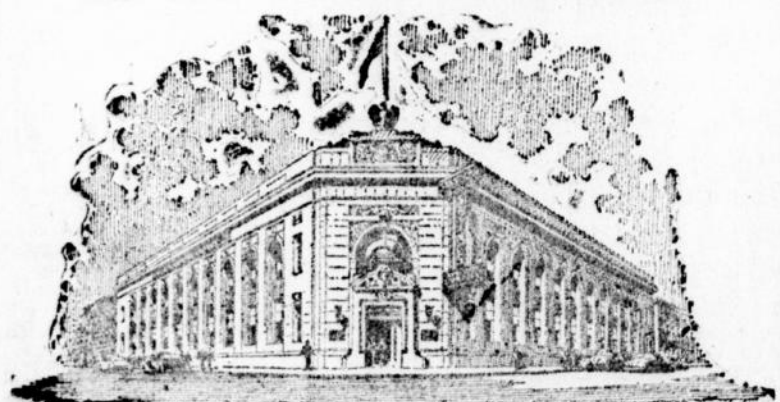
Hamilton, Canada
Bronius Vengrys, 227 Brant St.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila, 6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Paršeliūnas, 514 Euclid Ave.

Anglijoje
Jonas Palšis, 10, Warrel's Terrace, Bramley-Leeds.

Taupyti galima ir laisvais! Prašykite informaciją paštu!

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N.

PIGIOS PASKOLOS NAMAMS

TAUPLYK SAUGIAI... mes per 41 metus visiems išmokėjome pareikalavimus

Turtas per 25 milijonus dolerių. Atsargos fondas per 2½ milijono U. S. Government Securities ir grynais pinigais per 12 milijonų STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA CHICAGOJE

Federal Savings & Loan Insurance Corporation narys

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT & MGR.
4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois
TELEFONAS: Virginia 7 - 1141

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dienų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vak.

KAS ir KUR

• Prof. Vladas Stanka - Stankevičius, buvęs Pabaltijo Universiteto rektorius, balandžio 2 d. Chicagoje, Literatūros Draugijos kviečiamas, skaitė paskaitą.

• Australijoje, Venecueloje ir kituose tolimuose kraštuose gyvenantieji lietuviai skundžiasi, kad niekur negali gauti mažiems vaikams mokytis lietuvių kalbos vadovėlių. Nusiskundžia, kad negali gauti ir lietuviškų dainų bei lietuviškos muzikos plokštelių.

• Worcesteryje veikia ALTS skyrius išsiskirio naują valdybą: V. Skrinška, V. Reklaitis, J. Matulevičius, K. Jakimavičius, V. Orentas ir P. Babickas. Į skyrių yra įstoję daugiau per 30 naujakurių.

• New Yorko lietuviai numato šiais metais suruoti lietuvių dieną. Parinkta liepos 2 d., Dexter Parke.

• Bronė Budreikaitė, 1946 m. iš Vokietijos atvykusi į Ameriką, giminių ir geradžių padedama įstojo į Tufts College Dental School, kurią dabar sekmingai baigė ir gavo teisę verstis dantų gydytojos praktika Bostone, Mass. Ji taip pat pakviesta mokytojauti toje pačioje mokykloje, kurioje neseniai pati mokėsi.

• Rašytojas Ant. Skėma, kuris dabar gyvena Brooklyne, paraišė naują scenos veiklą.

• Brooklyne gyvenantieji lietuviai teatralai rūpinasi pastatyti Carmen operą lietuviškai. Manoma pritraukti reikalingų jėgų ir iš kitų miestų.

• Chicagoje lietuvių laikraščiai pradėjo aktyviai agituoti, kad lietuviai dalyvautų amerikinėje politikoje. Tokie raginimai pasirodė daugiausiai ryšium su trimis lietuvišiais kandidatais, kuriuos respublikonai svarbioms vietoms išstatė savo sąraše.

• Dr. Albertas Valibus kandidatuoją senatoriaus vietai Pennsylvanijos valstybėje. Kandidatuoją demokratų sąraše.

• Veterinarijos gydytojas dr. P. Pečiulis, apie pusę metų gyvenęs Clevelande, šiomis dienomis gavo kvietimą į S. Dakotą dirbti savo specialybėje. Į naują darbą išvyko iš Clevelando balandžio 4 d. Geriausios sėkmės!

• Marquette universitete, Milwaukee, Wis., dirbąs profesorius dr. W. H. Spankus išrado žmogui dirbtinius inkstus. Padaryti bandymai įrodė didelį šio išradimo naudingumą.

• Gedytojai Stasys ir Milda Budriai, kurie abu neseniai atvyko iš tremties, išlaikė gydytojų reikalingus egzaminus ir atidaro savo įstaigą Cicero, Ill.

• Balandžio 17-19 d. Washington, D.C., įvyks tarptautinis ūkininkų partijų atstovų suvažiavimas. Girdėti, kad Lietuvos ūkininkus atstovaus dr. K. Grinys. Jei jis Lietuvos ūkininkus atstovaus, kaip buvęs valstybės prezidentas, tai viskas tvarkoje, bet jei kaip valstiečių liaudininkų atstovas, tai į tokį ūkininkų atstovavimą lygiai teisės turi visos Lietuvoje buvusios partijos.

• Prof. dr. A. Garmus, atvykęs iš tremties, dirba džiuvintinkų sanatorijoje Pine Crest, Salisbury Center, N.Y.

• BALF praneša, kad šių metų sausio - kovo mėnesiais buvo įsteigta dešimt naujų skyrių. Iš viso dabar yra 135 BALF skyriai.

• Pakartotinai dedamos pastangos, kad Austrijoje gyvenantieji lietuviai būtų perkelti į Vokietiją ir prijungti prie tenai esančių lietuvių stovyklų. Austrijoje yra nepilni du šimtai

dar užsilikusių lietuvių. Anksčiau dėtos panašios pastangos nedavė jokių patenkinamų vaisių.

• BALF centras praneša, kad iki kovo mėn. pabaigos ūkininkams iš Vokietijos atgabenti į Michigano valstybės ūkius surinkta 4,523 doleriai.

• BALF per vasario - kovo mėnesius tremtiniais į Vokietiją, Prancūziją, Italiją ir kitus kraštus išsiuntė 22,750 svarų siuntinių.

• BALF atstovų Austrijoje, išvykus dr. S. Baliui, paskirtas kun. K. Razminas, arkivyskupo Skvirecko sekretorius.

• Nuo DP įstatymo priėmimo iki šio laiko į JAV atvyko jau 17,636 lietuviai.

• AUSTRALIJOS LIETUVIS, leidžiamas Australijoje ir redaguojamas J. Glušausko, persikėlė į naujas patalpas, kurias neseniai pirkė, ir mano, kad adresas dabar bus pastovus ilgesnį laiką. Australijoje, kaip žinoma, išėina trys lietuvių laikraščiai.

• Nepriklausomoje Lietuvoje veiks kelios radijo stotys ir buvo baigiama statyti nauja, galinčia stotis. Šiuo metu sovietai teidžia veikti tik vienai Vilniaus radijo stotiai, bet ir ši traukdoma kitų rusų kalbą kalbančių stotijų, nės Vilniaus radijo stotis labai susilpninta. Tai padaryta sąmoningai, kad lietuvių atpratintus nuo lietuvių kalba duodamos programos klausymo.

• Balandžio 1 d. pasibaigė terminas paduoti pareiškimus Vakarų Vokietijos vyriausybei, ieškant skriaudų atlyginimo už kalinimą laiką Vokietijos konc. stovyklose ir kitose kalinimo vietose. Lietuviams, išvykusiems į Ameriką, užpildant pareiškimus daug talkininkavo kun. J. Pikturna ir J. Rimašauskas, Politinių Kalinių Draugijos valdybos nariai.

• Dienraštis New Hampshire Sunday News, išėinąs Manchesterje, kovo 26 d. atspausdino ilgą, iliustruotą rašinį apie ten apsigyvenusį inž. K. Daugėlą. Rašinyje iškelta ir aktualieji Lietuvos reikalai.

• Švedijos vyriausybė pažadėjusi į savo kraštą priimti 150 tremtinių, sergančių džiova.

• Gen. P. Plechavičius, dirbęs plieno fabrike, šiuo metu pasirinko naują verslą. Jis turi Chicagoje alaus atstovybę.

• Prof. Stanka teisininkų susirinkime Chicagoje balandžio 1 d. skaitė paskaitą apie pasaulinę vyriausybę. Dėl jos realumo pasisakė neigiamai.

• Chicagoje lietuvių tremtinių draugija projektuoja įsteigti kooperatyvą "Paramą", kurios vienas pagrindinių uždavinių būtų platinti lietuvišką spaudą ir knygas.

• Iš Vokietijos pranešama, kad IRO veiklai pasibaigus, nuo 1950 metų birželio 30 d. tremtiniai bus įjungti į vokiečių ūkį. Šiuo metu eina aukštųjų komisarių pasitarimai su Vakarų Vokietijos vyriausybe.

• Romoje, šv. Kazimiero kolegijoje, įsvertinti kunigais Riabūnas ir Smilgevičius. Pirmasis mišias jie laikė kovo 5 d. kolegijos koplyčioje.

• Pranas Kozulis, gyvenęs Kanadoje, išleidytoja pirmą savo poezijos rinkinį "Dulkės ežere".

• Šiomis dienomis pasirodė B. Brazdžionio vedagaujamasis "Eglutės" 3 Nr. Jaunimui daug įdomių pasiskaitymų, eilėraščių.

• Kanados dailininkų meno parodoje, Toronte, išstatytas A. Tamošaitienės kilimas.

Kaip susitvarkyti?

V. Čiziūnas

Dėdami šio straipsnio II dalį, pakartojame I dalies paskutinį sakinį:

Ar tokia organizacija būtų Kultūros Fondas, ar dar kokia, tik JAV kultūrinę veiklą apimančią sąjungą, tai, autoriaus nuomone, yra diskusijų klausimas.

II

Diskusijų!? Ak, žinome, jau, kad kultūros reikalams svarstyti tokio kongreso, kaip perėjimų metų lapkričio pradžioje sušauktas Visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas, nebegalėsime. Kodėl? Ogi todėl, kad šie klausimai Amerikos lietuvių akys vis dar neįgijo reikiamo svorio. Kad aname Kongrese galėjo ir turėjo būti taikytos sekčių principas (politinė, kultūrinė, šalpos ir kt. sekcijos galėjo gauti laiko ir tų pačių trijų dienų ribose, nedaug mažinant plenumo laiką), jo organizatoriai, iš anksto planavę ir vėliau vykdę didingą politinę manifestaciją, apie tai nedaug tepagalvojo.

Diskusijos spaudoje gali išstisais metais nusistėti ir vis nieko nenuspręsti. Žinoma, jos neišvengiamos ir net reikalingos, tačiau sprendimą padaryti gali tik visą lietuviškąją JAV visuomenę reprezentuojąs kolektyvas. Juo gi yra ne kas kitas, kaip Amerikos Lietuvių Ta-

ryba. Ji gi, kaip įsakmiai pabrėžė Vis. Am. Lietuvių Kongrese ALT sekretorius P. Grigaitis, yra tik politinė Amerikos (t. y. JAV) lietuvių organizacija, nesimanti spręsti jokių kultūros klausimų. Tiek iš ALT sekretoriaus pranešimo kongrese, tiek vėliau iš jo atgarsių mūsų spaudoje išryškėja ALT sferų nusistatymas neliesti kultūrinių klausimų ir tenkintis politine veikla kaip tik dėl to, kad išlaikytų taip nelengvai sulipdytą ALT vieningumą.

Išėina taip: politiniuose reikaluose (jų branduolys — kova dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės) esame vieningi ir, brangindami tą vienybę, kultūrinius klausimus sprendžiame "partizaniškai", t. y. organizuojame ir šiaip taip vykdomė mūsų kultūrinį gyvenimą srovines ir lokalines iniciatyvas pagalba; mėgindami centralizuoti ir kultūrinius klausimus to paties vyriausiojo visuomeninio JAV lietuvių organo šiuo atveju ALT) pastogėje, mes jį tik susprogdintume ir liktume ant sekulios milžiniškoje pasaulio kultūrinio ir politinio įvykių upės. Na, ar ne taip? Iš to lyg būtų suprantamas ir tas mūsų visuomenės nusistatymas tautinės kultūros išlaikymo ir ugdymo reikalu: laissez passer, laissez faire, t. y. tegul vyksta taip, kaip vykę ligšiol.

Kas jau bus skaitęs Juozo Girniaus straipsnį "Tautinės moralės pagrindų beišskant" (š. m. AIDŲ 2-me nr.), tas neabejojamai bus priverstas labai rimtai susimąstyti, kas mums šandien yra svarbiau: politinė veikla ar kultūrinė kūryba. O to straipsnio autorius labai nuosekliai įrodė giliai ir lemtingai mūsų dabarties tautinei būčiai tiesą: "nukreipti tremtyje (taigi ir emigracijoje! V. Č.) visą dėmesį tik į politinę akciją yra lygu iš anksto pasmerkti save nutautėjimui. Ne politika, o kultūra yra neišsienkama tautinės gyvybės versmė, nes ir politinė akcija tol gali interesuoti, kol gyvas tautinis interesas. Bet viena tik politinė akcija tautinės gyvybės neišlaikys".

Gaila, bet ligišiolinė tautinio Amerikos lietuvių gyvenimo praktika rodė ir teberodo priešingą kryptį. O lietuvių tremties gyvenimas Vokietijoje buvo kitoks? Deja, mažai kitoks, nes ir ten, anot Girniaus, net "mūsų inteligentią tiraniškai valdė tik politinė smalsas, nepalikdama vietos kultūriniam interesui".

(BUS DAUGIAU. Trečioje šio straipsnio dalyje autorius plačiau paličia Amerikos lietuvių įsijungimo į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę problemą.)

Velykų šventė ir mūsų dalia

Kodėl gavėnioje gyvenam, o mirštam alelujos maldose? Bern. Brazdžionis.

Velykos, kaip ir kitos didžiosios metų šventės, yra tampa susijusios su religiniais lietuvių išgyvenimais. Tuos išgyvenimus dar labiau sustiprindavo ir papildydavo tautiniai papročiai ir tradicijos. Tad ir mūsų Velykų šventę šventimas ir jų tradicijos žymiai skyrėsi nuo kitų tautų jų pačių šventių šventimo. Gal niekur taip labai nebūdavo laikomasi griežtų gavėnios metų papročių, kaip jų laikėsi mūsų protėviai, dar tautai pačiais sunkiausiais laikais. Tuo jie betgi dėdė tvirtus dorinius pagrindus atečiai. Tautos praktikuojama askeze buvo siekiama dvasingumo ir idealinio nusiteikimo, lietuviui būdingo. Griežtai išlaikyti kūno varžymo metą, ir šventės būdavo švenčiamos skaidresnė ir pakilesnė nuotaikoj. Vėliau šis skirtumas ėmė vis labiau ir labiau dilti, buvo pagaliau ir lengvatų, įvairioms aplinkybėms lemiant, suteikta.

Bet vis dėlto laisvąjį nepriklausomąjį mūsų tėvynės laikotarpį mes galėjom geriausiai išgyventi ir švenčią nuotaiką. Negalima būtų pasakyti, kad ji būtų pakrypusi į luksizmo pusę, nes lietuvis visur ir visada buvo santūrus ir savo polinkius mokėjo moderuoti, surasdams geriausią riterišką vidurio sėklą.

Atėjo laikai, sugriovė draug su mūsų tautiniu ir valstybiniu gyvenimu ir brangiųjų tradicijų palaikymą. Kas nežino, kad jau pirmos bolševikų okupacijos metu didžiųjų švenčių praktiškai mes jau jau kaip ir neturėjome. Gerai, jei jos sutapo su oficialiuoju sekmadieniu. O daugeliu atveju jau ir sekmdieniais reikėjo dirbti, kad savitės bėgyje būtų buvę galima švęsti stalininės šventės. Antrąją Velykų dieną tos pirmosios okupacijos metais jau net ir mokyklos turėjo dirbti (jokių Velykų atostogų tada mokykloms jau nebuvo). Taip buvo griauamos mums bran-

gios religinės ir tautinės tradicijos.

Jau nekalbant apie artimesnį didžiųjų metų švenčių tikslą, net ir apskritai žmogiškos aspiracijos, su tom šventėm susitampnė, mums buvo atimtos. Net ir seniausios nekrickščionių pasaulis turėjo žiemos ir pavasario gražos (mūsų kalėdų ir Velykų) šventes. Goethe savo "Fauste" iškėlė Velykų švenčių grožį, parodydamas, kad jos, sutapdamos su gamtos atbudimu naujam gyvenimui, pavasariui, žmogui turi lemiamos reikšmės, jį išgelbsti nuo mirties.

Laisvuose kraštuose galėdami laisvai švęsti Kristaus prisikėlimo šventės, mes tik su didžiausiu liūdesiu galime prisiminti padėtį, kurią išgyvena mūsų broliai ir sesės tolimoj mūsų tėvynėje, priešio pavergtų ir alinamoj, netenkančioj visko, kas galėtų praeiti priminti. Tačiau ne mūsų galioje jiems šiuo atžvilgiu padėti ir jų dalį palengvinti. Mums rūpi juk ir mūsų pačių dalia. Kad ir laisviausiame krašte begventume, mes tik gyvename iš atsineštinio dvasinio turto nuosimčių, ne iš pagrindinio kapitalo, kuris liko ten, kur mūsų gimtoji žemė. Mus šiaip ar taip, daugiau ar mažiau, veikia gyvenamoji aplinka: krašto kalba, žmonės, papročiai. Dar tik krūvon spiedamies, galime ilgiau savitas dvasines ypatybes išlaikyti, išsimėtydami užstraukiame nemelamą svetimybės pavojų.

Jeigu būsimė atkirsti nuo savo tautos kamieno, kaip sako Vaizgantas, pateksime į pavojų pradėti džiūti, kaip džiūsta nuo medžio nukirsta šaka. Todėl visom priemonėm siektinas jungimasis su tuo tautos kamienu, o pirmoji eilė žadinant savyje tvirtą tikėjimą ir viltį laisvai ir nepriklausomai tėvyne. Kas šandien tą viltį praranda, yra ana džiūstanti medžio šaka.

Štai kodėl, kuriame žemės krašte bebūtume, kol nėsame savo tėvynėje, mums Velykų didžiosios šventės negali turėti pilnutinio džiaugsmo, kokio jos turėdavo laisvės metais ir savoj žemėj. Religinis jaus-

mas žmogui, tiesa, yra universalus, nepriklausąs nuo vietos ir laiko sąlygų, bet jis yra žmogiškas, kaip ir kiti jausmai: bent tikros aplinkybės, kurias vadiname tradicija, jį ugdo arba šaldo, kai jos skatinančiai neveikia.

Labiausiai gi mūsų didžiųjų švenčių lietuviškosios tradicijos pasigies priaugantysis jaunimas. Jam jau nebebuvo suprantamas didžiausias lietuviškasis Velykų rytų Aleliuja, nebus suprantama ta vėlykinė nuotaika, kurią išgyveno lietuviškasis kaimas ir miestai, nes jau svetimuose kraštuose ne mūsų tautinės bendruomenės tuo pat laipsniu nebeatgaivins jų švenčių nuotaikų, nes truks svarbiausio dalyko — gimtosios žemės po savo kojom. Dabar tenka svarbiausias uždavins — bent tėvams ir lietuviškai mokyklai priaugančioj mūsų kartoj neleistį užgesti tautinių ir religinių tradicijų nuotaikoms.

Didžiosios Kristaus Prisikėlimo šventės mums, lietuviams, tampa mūsų tautinio ir valstybinio prisikėlimo simboliu — ateis diena, kuri mūsų tautai bus ta prisikėlimo diena laisvam ir nepriklausomam gyvenimui.

A. Rimtenis

NAUJAS KNYGU BIULETENIS

Naują visame pasaulyje platinamą lietuviškųjų knygų biuletinį išleido Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje — GABJA.

Šis biuletinis apima ne tik naujausias, bet ir seniau išleistas knygas JAV, Kanadoje, Vokietijoje ir kitur.

Biuletinis pageidaujantiems siunčiamas dovanai. Adresas:

GABJA, 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N.Y.

RAŠALO AŠAROS

Bronys Raila

Meilės ir neapykantos sonata

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis tuo tarpu tebėra vienintelis lietuvis dailininkas, kuris kaip meno novatorius įėjo į pasaulinę meno istoriją.

Mums jis yra vienas pagrindinių savaimingų lietuvių dailės šulų ir pradininkų. Kitiems jis yra naujų meno formų ieškotojas ir atradėjas. Tokių formų, kurios vėliau sudarė vieną esminių moderninio meno pakraipų — vadinamą abstraktinį meną, šandien atstovaujama daugelio tūkstančių dailininkų pasaulyje.

Čiurlionis buvo pirmasis, davęs šio meno formos pavyzdžių. Ir jis buvo pastebėtas. Apie jį vėliau pasirodė kitataučių meno kritikų raštų ir knygų. Bet dar ne tiek, kad jis būtų užėmęs sau prideramą vietą ir garbę pasaulinėje meno istorijoje. Čiurlioniui dar reikia platesnio įvertinimo ir, vulgariai pasakytume, papildomos propagandos. Ir todėl čia norėčiau priminti vieną faktą, kurį mūsų spauda savo laiku nesugebėjo tinkamai atžymėti.

Tai rašytojo ir meno kritiko Aleksio Rannito paskaita, kurią jis skaitė antrajame Tarpautiniame Meno Kritikų Kongrese UNESCO rūmuose Paryžiuje, apie jį mūsų spaudoje pereinų metų vasarą apie M. K. Čiurlionį, kaip abstraktinio meno pionierių.

Ši paskaita, papuošta keliomis charakteringiausiomis Čiurlionio paveikslų reprodukcijomis ir be galo gražiu dailininko V. K. Jonyno naujausiu medžio raiziniu, vėliau buvo išleista atskiru leidiniu prancūzų kalba. Leidinys priklauso dail. V. K. Jonyno leidžiamai "Lietuvių meno dokumentų" kolekcijai ir pateikia mums vieną gražiausių mūsų dailės ir kultūros reprezentacijų užsieniams. Tarsi meno albumas, jis gali puošti kiekvieno dailės mylėtojo stalą. Deja, jo išleista tik 400 egzempliorių...

* *

Aleksis Rannitas apie Čiurlionį estų spaudoje pradėjo rašyti jau prieš keliolika metų. Šalia estų, jis yra parašęs eilę straipsnių lietuvių, rusų ir vokiečių spaudoje bei enciklopedinio pobūdžio leidiniuose.

Čiurlionis — didelė Rannito meilė, kuri neapriūdijo nei per karus, nei per tremties sūrias ašaras, nei per dabartinę pasaulio barbarybę. Apie Čiurlionį štai vėl suskambo to paties Rannito balsas prancūziškai tarptautiniame meno kritikų forume.

Ir koks puikus, stilingas, kultūriškai ir intelektualiai išsėjęs balsas! Grakščiu stiliumi ir sodriai sutelkta mintimi lietuviška meno gelė įsimylėjęs paskaitininkas pusvalandžio metu sugebėjo pavaizduoti ir įvertinti, kaip vieną pačių stipriausių ir originaliausių muzikinių dailininkų pasaulyje, kaip abstraktinio meno genialų pionierių, kaip tragišką ir neįvertintą lietuvių kūrybinio genijaus puošmeną, "Pavasario sonatos", "Zvaigždžių sonatos", "Žalčio sonatos", "Pasaulio sutvėrimo", "Zodiako ciklo" ir kitų kūrinių menininką.

Tokio vertingo pobūdžio kultūrinių lietuvių kūrybos manifestacijų apie Čiurlionį mes nedaug turėjome ir Nepriklausomybės laikais. Ir ko nepadarėme ar nesugebėjome patys, padarė estas...

Kad šis leidinys yra Rannito meilės sonata Čiurlioniui, tai aišku. Bet kam čia yra "neapykantos sonata"? Negaliu nutylėti šito klausimo, nes jis per daug ypatingas ir... gėdingas mums, lietuviams. Ir nesivaržydamas noriu pareikšti keletą žodžių.

Tuo metu, kada Rannitas rašė gražiausius straipsnius apie lietuvių meną įvairiomis kalbomis, padėjo organizuoti lietuvių dailininkų parodas įvairiose vietose (pvz. Romoje...), rengė naujus darbus, ruošė paskaitas apie Čiurlionį Paryžiuje, — apie jį mūsų spaudoje pereinų metų vasarą apie M. K. Čiurlionį, kaip abstraktinio meno pionierių.

Čiurlionis buvo pirmasis, davęs šio meno formos pavyzdžių. Ir jis buvo pastebėtas. Apie jį vėliau pasirodė kitataučių meno kritikų raštų ir knygų. Bet dar ne tiek, kad jis būtų užėmęs sau prideramą vietą ir garbę pasaulinėje meno istorijoje.

Čiurlioniui dar reikia platesnio įvertinimo ir, vulgariai pasakytume, papildomos propagandos. Ir todėl čia norėčiau priminti vieną faktą, kurį mūsų spauda savo laiku nesugebėjo tinkamai atžymėti.

Tai rašytojo ir meno kritiko Aleksio Rannito paskaita, kurią jis skaitė antrajame Tarpautiniame Meno Kritikų Kongrese UNESCO rūmuose Paryžiuje, — apie jį mūsų spaudoje pereinų metų vasarą apie M. K. Čiurlionį, kaip abstraktinio meno pionierių.

Ši paskaita, papuošta keliomis charakteringiausiomis Čiurlionio paveikslų reprodukcijomis ir be galo gražiu dailininko V. K. Jonyno naujausiu medžio raiziniu, vėliau buvo išleista atskiru leidiniu prancūzų kalba.

Leidinyje priklauso dail. V. K. Jonyno leidžiamai "Lietuvių meno dokumentų" kolekcijai ir pateikia mums vieną gražiausių mūsų dailės ir kultūros reprezentacijų užsieniams. Tarsi meno albumas, jis gali puošti kiekvieno dailės mylėtojo stalą. Deja, jo išleista tik 400 egzempliorių...

Per šimtmečius mes tiek daug geriausių talentų skolinom ir atidavėm kitoms tautos ir kitoms kultūroms. Mus grobė ir virškino visi, tik mes iš kitų veik nieko negaudavom. Gal dėl to mes kiekvieną "nesavą" įtariam ir juo nepasitikim. Taip, žinoma, mes nieko negausim... Aleksis Rannit yra estas, kuris, neįsivaizduodamas savo tautos, kartu yra neblogesnis lietuvis už mane ar daugelį iš mūsų. Jis tai įrodė savo gyvenimu ir darbais. O mes jį pasitikom akmenimis... Kokia gėda!

Ir kokia maloni ironija, kad mūsų šiuo sutiktas akmenimis iš tikro krikščionio mostu į tai atsakė — gėlėmis apie lietuvių dailininką Čiurlionį tarptautiniame meno kritikų kongrese. Taip galėjo pasielgti tik tas, kuris giliai myli lietuvių meną ir lietuvių tautą.

ŠLIUPTARNIAI

Pirmutinė tokia teisinga, atvira, įdomi ir stambi KNYGA (ISTORINIS ROMANAS) apie Amerikos lietuvių tautinį ir kultūrinį atgimimą, apie jų sunkumus, vargas, kančias ir kovas dėl geresnio būvio ir šviesesnio rytojaus...

652 didelio formato puslapiai; Dr. Šliupo, "dėdės" šerno ir Kun. Dembskio atvaizdai; audeklų viršeliai.

Kaina tik \$5.00; mažiau kaip 1 centas už puslapį!

Reikalaukite šiuo adresu:

DR. AL. MARGERIS
3325 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILL.

Du laiškai

Bern. Brazdžionis

LAIKINOJI PAKRANTĖ

(Vietoje laiško Stasiui Santvarui)

Sveikas, mielas Stasy, laikinojy Atlanto pakrantėj,
Ar negrauzi sau pirštų piktai? Ar nekeiki draugų?
Niekur mums ne namai, ir mums niekur daugiau negyventi
Su tremties rūšy nelemta's trupiniai ubagų...

Nenulišk, nesiskusk, jeigu turčiams šiandien nevergauji,
Spėsi savo poezijos skaidrųjį, psalminį ritmą
Ir prie rato vergų prirakintas išlašinti kraują,
Kurs dar šaukia gyventi, tartum senkanti upė, bėgas...

Spėsi savo poezijos skaidrųjį, psalminį ritmą
Dar paversti už dolerį bėgančiu plieno ritmu
Ir pro dūmuos rašytą aukštų kaminų logaritmą
Nematyti nei sielos, nei saulės, nei stiklo namų.

Vienas Mūsų Likimo Ranka parašytas likimas
Ir viena tremtinių ir benamių lemtis — nelemtis
Nesudės jų nei Frost nei Milley*) i arkadiškus rimus
Ir akli milijonai nei sau, nei vaikams neskaitys.

Mirė tūkstančiai mūsų senelių dirbtuvėse Fordo,
Mirė mainose tūkstančiai mūsų benamių tėvų,
Bet neverkim, Stasy, mes ne ainiai kilniųjų milordų,
Mes pabėgusios žiurkės iš prarasto karo laivų...

Mes visi — ir artojai laukų ir padangių poetai,
Mokslo vyrai kariai, kunigai, daktarai, —
Kraunam kraitį tėvynei kančioj neregėtoj,
Kad sulauktų ji mūs atgimimo naujojo žaroj.

Ir be mūsų aukos suksis aukso Rockfellerio ratas;
Ir su jais (ir be jų) mums, mažiems, nieks neduos ateities;
Mums viena tik dalis: nepalūžti pusiaukelės metuos,
O laidotuvių biurui gyvuos ir be mūsų mirties.

Sveikas, mielas Stasy, ir pasveikink Antaną ir Faustą**);
Ir nuo Jūsų toliau aš dažnai mintimis su Jumis.
Ir atmink — ranka taip nuo darbo sunkaus nepaskausta,
Kaip širdis, kai pro skausmą jai reikia praeit tylomis.

Tavo Bernardas.

*) Robert Frost — vienas žymiausių gyvenančių Amerikos poetų.
Edna St. Vincent Millay — didelė Amerikos poetė moteris.
) Antanas Gustaitis ir Faustas Kirša.

2.

Stasys Santvaras

IR VĖL GIEDRESNI SVETMIEJI NAMAI

(Atsakymas į laišką Bernardui B.)

Laikinoji pakrantė — nedalios klaidios epopėja,
Laikinoji pakrantė — tai žemiška mūsų buitis.
Aš nekeikiu draugų. Ir žinau — nepakilsim prieš vėją —
Mums visiems nerami ir kančių kupina ta naktis.

Ak, dažnai, per dažnai gelia širdį, Bernardai,
Ta našta, tuo skausmu ligi kraujo prislėgti pečiai, —
Bet regiu — Tu kaip aras poezijos erdvės nardai,
Tad ir aš pilko Bostono gatvėm einu išdidžiai.

Ir tikiu — Viešpats Dievas jau aytina barbaro teismą —
Kaip jaunatvė iš peleno kils parblokštoji tauta.
Mes matysim dar Nemuno spindintį, žerintį eismą,
Ir nuo motinos veido bus vargo raukšlė nubraukta.

Na, ir kas, kad langai apnešti ir purvynu ir dulkėm,
Kad tokia nejauki ir liūdna ta svečioji kertė! —
Kaip vaikai į nostalgijos šaltąjį kristolą pulkim —
Gal ir šiaurės Pašvaistė, ta mūsų goda, degs arti.

Aš matau, mielas Drauge, tą varganą tremtinio kelią —
Jis vingiuoja per mainas, per kietus skerdyklų kiemus;
Mirė broliai tenai, keikdami savo rūšiąją dalį,
Kruvina ir beprasmi auka parklūpdys gal ir mus.

Betgi siela nemiršta, dirbtuvės tekinių prispausta,
O ir dūmai negali aptemdyti viso dangaus.
Aš pasveikinsiu Tavo vardu ir Antaną ir Faustą,
Ak, berods, dar mes tikim, kad laimė ir mūs neapgaus.

Myliu žmones. Ir jie ne tik dilgėles artimui sėja.
Būna daug valandų, kai prabyla širdis ir jausmai.
Tepasveikinta būna, Bernardai, Tavoji idėja —
Man ir vėl giedresni tie šalti svetimieji namai.

Tavo Stasys.

DUONINIS KIAUSINIS

1941-ais metais Velykos buvo balandžio 13 dieną.

Paprastai nesunku sužinoti, kada bus Velykos: pasižiūrėjai į kalendorių ir matai. Bet tais metais mes, kaip ir tūkstančiai kitų Lietuvos žmonių, neturėjome po ranka kalendoriaus. Ne tik kalendoriaus... Vienintelis popierius, kuris mums tada buvo prieinamas — dviejų ar trijų per dieną surūkytų popierų nuorūkos. Tai buvo Kauno Kalėjimo 64-toj kameroj, pirmosios bolševikų okupacijos metu Lietuvoje.

Dar sausio mėnesio pradžioj kilo klausimas — kada šimt Velykos? Buvom 22 vyrai 6 x 6 pločio kameroje, bet kada bus Velykos — be kalendoriaus nė vienas negalėjome pasakyti... Laimė, dar nebuvom pametę dienų skaičiaus ir žinojom, kada kuri yra savaitės bei mėnesio diena, bet mes nežinojome kad tais metais Lietuvoje Velykos jau buvo išbrauktos iš kalendoriaus, nes jos buvusios vienas iš daugelio "buržuazinių prietarų".

Velykų datą nustatyti mums pagelbėjo liturgijos mokslo prisiminimas iš gimnazijos laikų. Velykos turi būti tarp kovo 22 ir balandžio 22 dienos, pirmą sekmadienį po pilno mėnesio.

Apskaičiavom, kad tame laikotarpyje sekmadieniai turi būti šiomis dienomis: kovo mėn. 23, 30, balandžio 6, 13 ir 20 dienomis. Dabar klausimas, kada gi tame laikotarpyje bus jaunas mėnuo?

Kas vakarą pradėjome pro langą kampa stebėti, ar nepamatsim mėnulio. Kartais trumpa laiką jis pasirodydavo. Kelio-lika dienu reikėjo laukti giedrės nakties. Ir štai tik sausio mėnesio gale pastebėjom mėnulį, kuris buvo ne pilnas, o visiškai "jaunas"...

Kadangi mėnulis keičiasi kas 28 dienos, tai apskaičiavom, kad pilnatis turi būti už dviejų savaitėjų, paskui vėl už keturių, kovo vidury, ir vėl už keturių — balandžio mėnesi apie 7 dieną. Taigi Velykos turi būti balandžio 13 dieną. Ir tikrai, apskaičiavimo būta teisingo.

Artėjo ir Velykos, o mes vis maždaug tie patys buvom toje pačioje kameroje. Kaip gi dabar tas Velykas atžymėti? Kiaušinių mūsų "maitintojai" tikriausiai neduos... O kokios gi Velykos be kiaušinių!

Nutarėm bent iš duonos pasidaryti! Bet bėda: ne ta bėda, kad tos duonos nedaug, bet ji tokia ašakota ir puri, kad nieko doro iš jos negalima nulipdyti!

Paukujom šaukšto didumo gabalą duonos, minkėm jį seilėmis vilgydami, išėjo kiaušinis, tik juodas... Bet blogiausia, kad kai pradėjo džiūti, ėmė skilti... Maža to: trečią naktį gerą jo trečdalį pelė nugrauzė. Visai sugadino formą!

Kas daryti? Mūsų tarpe buvo žydų laikraščio redaktorius Rubinšteinas (dabar Izraelyje, Tel-Avive). Jis tuo metu gaudavo ligonio maistą. Gaudavo duonos kasdien pusę svaro, bet tokios pusbaltės, smulkesnių milų. Visvien negalėjo jos valgyti, nevirškino...

Imkit, — sako, — gal iš tos geriau išeis!

Tikrai. Tos baltos duonos su seilėmis suminkytas gabalas pavirto tinkama medžiaga. Išėjo visai dailus kiaušinis, bet ne baltas. Pati duona buvo pilka, o dar rankose paminkyta pasidarė gana tamsi. Prastas kiaušinis — ne baltas... Kuo nudažyti?

Pabandėm kalkėmis nuo sienos — nesilaiko. Dar vienas būdas — dantų milteliai! Jų kalėjimo administracija nesigailėjo ir buvo galima pirkti kas mėnuo po gerą dėžutę.

Padarėm košę, ištepėm kiaušinį... Nieka! Nuo drėgnos košės "kiaušinio" šonai veliasi, o kai padžiūsta — viskas nutrūpa. Dar idėja! Jeigu miltelių

(Perkelta į 7-tą pusl.)

PASIMATYMAS

K. Grigaitytė - Graudušienė

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

— Magdalena, atleisk man, nurimki, tu nieko nekalta.

Ji tyli valandėlę, prisidengusi kakta drėgna nosine. Pažvelgia pro langą į plaukiančius debesis melsvoj erdvėj:

— Daug laimingų valandų nuplaukė į mano praeitį, ir palikau anai moteriai amžinai skolinga.

— Juoktusi Albina dėl tokio jautrumo.

— Pasakyk man atvirai, Taduk. Jei manytum meluoti, tai geriau visai nieko nesakyk... Pasakyk, ar nejauti jokios širdgėlos, galvodamas išsiskirti?

Jis tyli, o maži prakaito lašeliai dygsta smilkiniuose.

— Jaučiu... gal net ir didelę, — pagaliau nedrąsiai prataria. Bet meilė už visa didesnė.

— Ji nėra taip didi, kaip tu manai, brangusis. Tikroji meilė turi būti laisva nuo egoizmo, atlaidi, pasiaukojanti. Sakysi, čia ir vėl senų frazių kartojimas. Tiesa, meilė ir išmintis yra senos, kaip senas pasaulis. Ir nenorėk, kad pasakytiau ką nors nauja. Skirtis dėl to, kad neįmanoma gyventi, šitai aš suprantu. Bet skirtis pamilus kitą yra priešinga sąžinei ir bliviam protui. Susituokiant neklausama, ar ilgai žydės rožės žiedas nuotakos puokštėje. Visiems aišku, kad anksčiau ar vėliau baigsis žydėjimo laikas. O ryšys, kurio pasėkoje auga nauja karta, negali būti nutrauktas dėl naujai pražydusio žiedo.

Kurį laiką tyla. Prieblanda sunkiasi pro langus, ir auganti netoliese liepa pakloja šešėlius ant seno parkieto. Magdalena deda ranką ant jo peties.

— Mes turime skirtis, Tadai, kol dar nevēlu. Laikas pagrauzia ir ažuolus.

— Būdama tokių griežtų įsitikinimų, tu esi saugi nuo visų pavojų, — nusišypsuoja jis.

— Ir šventieji suklumpa, o aš paprastai mergaitė.

Nei tą vakarą nei kitą jie nieko nenusprendė. Viena tik buvo aišku, kad Magdalena po truputį jo šalinasi. Ji pablyško ir sumenkėjo.

Jis irgi vaikščiojo, kaip nesavas, paniręs, lyg ir mieguistas. Jį apimdavo pyvydas pamačius, kaip praeina ji su savo broliu ir jo draugais, maloniai visiems nusišypsodama. Ji vis dažniau ir dažniau kažkur išeidavo. Šventadieniais net ir visai prapulavo.

Kartą Tadas susitiko ją Antakalny su jaunu nepažįstamu vaikinu. Ten ji ypatingai mėgdavo pasivaikščioti su Tadu.

Tą vakarą nebeiškentės jis nuėjo pas ją į namus. Ji vartė kažkokius popierius, kuriuos paskubomis sudėjo į stalčių.

— Ar berniukų laiškus slepi nuo manęs, Magdalena? — jaukiai nusišypsuoja į ją.

— Ne...

— Tai ką gi? Dar taip neseniai, rodos, nebuvo tarp mūsų panašių paslapčių.

— Tiesą pasakius, neseniai jos ir atsirado, — prisipažįsta kiek sumišusi mergina. Bet tai nieko bendro neturi su širdies reikalais. Tai tik mano privatus darbas.

— Argi būtum išmokusi meluoti tu, mano dievinamoji...

— Bet... jei yra dalykų, kurie liečia svetimus žmones?...

— Anksčiau aš, rodos, tau buvau autoritetu ir visais reikalais su manimi pasitardavai.

— Esi tokiu ir dabar, išskyrus širdies reikalus...

— Atseit, stalčiuje sukišti širdies reikalai, kuriems autoritetu būt negaliu, — pastebi kiek pašaipiai.

— Nevargink manęs be reikalo, Tadai.

— Magdalena, man per daug sunku. Aš atėjau pas tave, kaip ligonis, kaip elgeta, pats nežinau... Tavo šalinimasis aš dar galiu šiaip taip pergyventi, bet vaikš-

čiojimas su kitais... žinoma, to negaliu uždrausti, tačiau...

Ji lėtai pakyla iš savo vietos ir besišypsodama delnais suspaudžia jo galvą.

— Myliu tiktai tave. Šios nebylios sienos, sugėrusios tavo balsą, kalba tiktai apie tave... Ir daiktai, kuriuos esi palietęs, alsuoja man tavo rankų šilima. Aš vaikščioju šiame kambaryje taip tyliai, kad nenuslopinau tavo žingsnių aidą. Išvariau tave, o laukiau begaliniai. Išsižadėjau tavęs, o šaukiu tave nemigo naktų klajonėse.

Jis tyli primerkęs akis ir klausosi jos žodžių, kaip alpinančiai gražios melodijos, kuri pavergia kiekvieną, kas ją išgirsta, kuri plaukia vis tolyn, kaip upė, nežinanti užtvankų, nepavejama, neprisiskaukiama.

— Bet aš jaučiu, kad tu kažką slepi nuo manęs, — pagaliau prataria.

— Kartoju, brangusis. Tai nieko neturi su širdies reikalais. Brolis man davė truputį darbo.

Dabar jis nusišypsuoja, lyg ką atsiminęs, ir nieko nepasakė. Jo nuotaika pagerėjo. Jie vakarieniavo drauge prie kukliai paruošto stalo, abu draugiškai nusiteikę.

— Aš tavęs noriu prašyti vienos malonės, Magdalena.

— O, visuomet!

— Palik man vieną teisę: daryti tau gera visame...

— Ačiū, Tadai. Bičiuliškumas — brangi dorybė. Tuo pačiu norėčiau atsilyginti ir tau. Tad paduokime vienas antram ranką. Pirmam bičiuliškumo punktu prašymą aš jau turiu, — priduria kiek pagalvojęsi.

— Nekantriai laikiu.

— Paskolink man porai dienų į namus rašomąją mašinėlę.

Jis padėjo atgal keliamą prie lūpų kavos puodelį ir sulaukė kvėpavimą. Nuo jo veido nuslinko paskutinis tamsus šešėlis. Staiga jis pradėjo juoktis ir sugriebęs papurtė ją už pečių:

— Brolis... rašomoji mašinėlė... Dabar aš tau pasakysiu, ką turi stalčiuje. Viskas man aišku, mažoji didvyre.

Ji pasijautė kiek nemaloniai.

— Esi tikras detektyvas, Tadai.

— Nė truputį. Tik pats esu arti panašių reikalų ir tavo brolio darbus gerai žinau — būk rami. Moterys šiame darbe mažiau įtariamos. Tik joms daug sunkiau yra pasitikėti.

— O, daug ir karštai turėjau brolių maldauti, kol jis atidarė slaptašias dureles. Bėgdama nuo tavęs, pro jas įlindau. Tikiuos čia rasti truputį nusiramavimo.

— Viskas tegu eina tiesia vaga. Mes visi turim kovoti su okupantais. Kovojome su raudonaisiais ir, negavę atsikvėpti, vėl turime tęsti kovą su raudaisiais. Mašinėlę pristatysiu ir daugiau apie tavo reikalus nieko nežinau. Kada tik reikės, visuomet ji tau patarnaus.

— Praėjo vasara, berdama gėles į pievas, darželius ir pašlautes. Ją sekė ruduo su tepuku rankose, gelsvom bei oranžinėm spalvom žalius Vilniaus kalnus nutaškęs. Paskui vis labiau niaukėsi dangus. Ruduo nirtė, praeidamas purvais taškė gatves, plėšė nuo medžių paskutinius lapus ir, stingstančiom rankom apkabinęs žemę, sukrito po baltos nuotakos kojom. Dunksojo senelis Vilnius tarp kalnų susimąstęs, mieguistai besiklausydamas nesibaigiančio varpų skambėjimo.

Vieną ankstybą žiemos rytą Tadui pristatė gestapininkai. Po smulkios kratos paslėmė jį ir rašomąją mašinėlę. Veltui buvo stengtasi jį surasti, pasimatyti. Po ilgų vaikščiojimų žmona gavo galutinį, pilną ironijos atsakymą: "Tadas Audėnas išvežtas į Reichą sveikatai pataisyti."

— Praėjo metai, praėjo ir kiti. Karas baigėsi. Atsivėrė kacetų durys. Gyvųjų tarpe buvo palikęs ir Tadas, tačiau beviltiškai sergas. Jam buvo pranešta, kad žmona su dukrele esančios Vokietijoje, bet kur — ne-

(Perkelta į 5-tą puslapį)

Pasimatymas

(Atkelta iš 4-to pusl.)

galėjo niekas tiksliai pasakyti. Kai jos atvyko, rado tik naujai supiltą kapą.

Dvi moterys dėl to kentėjo ir kiekviena savaip. Pirmoji — netekusi vyro, antroji — įstūmusi jį į tą nelaimę. Vėliau paaiškėjo, kad rašomoji mašinėlė jį išdavė. Ir vėl praslinko metai. Jos abi sėdi prie kapo, kaip priešai ir kaip seserys. Žilstančioji moteris kreipiasi į Magdalena:

— Man kažkas sakė, kad jūs esate Vokietijoje. Bet šioje vietoje jus pamatyti nesitikėjau.

— Kaip ir aš jus... atleiskite.

— Vieną kartą reikėjo mums pasikalbėti.

— Man belieka tik klausytis, — atsidūsta Magdalena.

— Per vėlai mes susitikome ir per daug širdy kartumo jums turėjau kurį laiką...

— To esu verta.

— Iš mano vyro laiško, rašyto prieš pat mirtį, kas kita matyti.

Kiek pasirašiusį po rankinuką, ji ištraukia apglamžytą laišką ir paduoda jį Magdalenei.

Mano Albina,

Gal Dievo baumės lydimas, žengiu į amžinybę. Be Tavo atleidimo ir ten būtų sunku. Kadangi šis mano laiškas lygus išpažinčiai, negaliu meluoti. Sapnuos ir realybė matau tris mielus veidus: Tave nuliūdusią, nerūpestingai besišypsančią Danutę ir... Magdalena. Mes niekad apie ją nesamuoširdžiai, atvirai kalbėję. Dėl to jaučiu

pareigą tarti apie ją porą žodžių. Ji neleidžia man judviejų su Danute palikti. Ji kalbėjo, kad tikroji meilė turi būti laisva nuo egoizmo, atlaidi, pasiaukojanti. Pagal šiuos jos samprotavimus likau jai teisingas. Išvermingai pakėliau visus rafinuotiausius kankinimus, jos neišdavęs, ir likau prieš ją teisingas.

Tačiau likau neatsiteisęs Tau, kuriai prisiekiau ištikimybę iki mirties. Po atgailojimo šioje žemės skaistykloje svajoju sugrįžti pas judvį su Danute ir niekad neišsiskirti. Tačiau šiam karštam troškimui mirtis užstojo kelią. Jaučiu jos žingsnius kas valandą arčiau. Atleisdama man, būk tlaidi ir Magdalenei, kuri, mylėdama mane, stovėjo Tavo pusėje. Čia vienintėlis ir paskutinis mano prašymas.

Bučiuoju Tave ir Danutę su ašarom akys. Ir lik sveika ir būk laiminga, ištikimoji mano drauge.

Tavo Tadas

Magdalenos ranka su laišku nusvyra ant kelių. Didelė ašara nukrinta ant laiško, joje sulūžta saulės spindulys, ugnies kibirkštis pabyra, kristalizuojasi tarp raidžių į tris raudonos rožės lapelius.

— Sakyk, ar meilė taip greit nužydi, kaip rožė? — kažkur atsiliepia tolimes aidas.

— Ne. Ji pralenkė trijų bevilčių pavasarių žydėjimą, bet vieną kartą ir ji nužydės. Mirties sprendimas baisus ir nepakeičiamas, — kalba ji vos girdimai, o balsas tylus, kaip alyvų šlamėjimas. Kurčia kapo žemė sugeria jį.

"Skraidančių lėkščių" paslaptis paaiškėjo

Tai ne Marso žvalgai...

Jau pirmaisiais metais po karo spaudoje pasirodė žinios apie kažkokias paslaptis "skraidančių lėkščių", kurios šviesdamos laksto padangėms — dažniausiai Amerikoje, bet kai kada ir Europoje, ypač Skandinavijos kraštuose.

Vėliau pasirodė visokių fantastiškų spėjimų, kurie neseniai ir lietuviškuose laikraščiuose buvo kartojami. Buvo surinkta visa eilė pasakojimų apie tas "lėkštes" ir daroma išvada, kad tai yra dar nežinomo pavaldalo lėktuvai, visiškai nepanašūs į dabar vartojamus lėktuvus: dideli apskritimai, kurie dideliu greičiu lekia ir skleidžia iš savęs oranžinę arba melsvą šviesą...

Kadangi stebėtojai šioje žemėje nebuvo nieko panašaus matę, tai ėmė spėti, ar nebus čia žvalgai iš kurių kitų planetų, kurie tyrinėja žemę ir dailosi, kas čia dedasi...

Mintis labai įdomi ir viliojanti. Jai patvirtinti prisiminta, kad jau net pereiname šimtme tyje kažkas pastebėjęs tokius skraidančius apskritimus, taigi, esą, kaimynai iš erdvės, matyti, jau seniai domisi mumis...

Bet štai dabar paaiškėja, kad tos paslaptis "skraidančių lėkščių" yra... šios žemės gaminy, naujo pavaldalo lėktuvai, junginys greitojo sprausminio lėktuvo ir helikoptro... Ir jie gaminami bei bandomi Amerikoje...

Pradėta jie gaminti jau 1942 metais. Tuo pačiu metu tokie lėktuvai buvo projektuojami taip pat ir Vokietijoje bei Italijoje. Po karo Amerikoje bandymai tejami. Pirmieji modeliai pasirodė netinkami ir buvo atmeti. Dabartinis naujasis modelis esąs tikrai apskritas, apie

105 pėdų skersmens ir apie 10 pėdų storio. Varomas keliais vadinamais sprausminiais (jet) motorais, kurie išdėstyti skritulio pakraščiuose. Valdomas tas lėktuvus vienu motorų veikimu pastiprinant, kitų susilpninant ar visai juos sustabdant.

To lėktuvo geriausia ypatybė, kad jis gali pakilti beveik tiesiai aukštyn ir nusileisti beveik tiesiai žemyn, tik 35 mylių per valandą greičiu. Taigi jis gali net nuo laivo ar nuo nedidelės aikštelės pakilti. Be to, palyginti, labai saugus: bandymų metu dar nė vienas nedužo ir, manoma, šitų lėktuvų sudužimai bus nepaprastai retas dalykas. Lekia jis tuo tarpu tik apie 500 mylių per valandą greičiu. Lėkdamas skleidžia oranžinės ar melsvos spalvos dujas.

Karo metu jis, esą, būtų la-

bai tinkamas laivyno reikalams, reikia tik, kad jis galėtų pasiekti dar didesnę greitį. Taikos metu — labai saugi ir greitai susisiekimo priemonė civiliams. Galimas dalykas, kad šitas išradimas sukels naują revoliuciją aviacijos srityje.

Kadangi buvo žinių apie tokių "skraidančių lėkščių" pasirodymą ir Skandinavijos padangėse, tai tenka spėti, kad ar tik neturi panašių lėktuvų ir sovietai. Kadangi tokie lėktuvai būna pradžioje karo metu planuoti ir Vokietijoje ir kadangi daug vokiečių techniku pateko rusams į rankas, tai galimas dalykas, kad ir ten tas klausimas studijuojamas.

Ar tokie lėktuvai jau galėtų tikti tarpplanetinėms kelionėms, tuo tarpu apie tai dar nekalbama.

SAVO ADRESA, rašydami DIRVAI, parašykite labai aiškiai pačiame laiške. Dėl neaiškumo ar klaidos Jūsų parašytame adrese Jums siunčiami laikraščiai ar knygos grįžta atgal ir neturime kaip Jums apie tai pranešti.

Nuomenės

DIRVĄ lygina su "Laisve"...

Neiškenčiu nepadaręs pastabos apie tą žinią DIRVOS nr. 11 ant 1 pusl. apie Senatoriaus McCarthy skelbimą apie komunistus State Departmente. Pasakymas pabaigoje, esą Sen. McCarthy "kaltinimai tuo tarpu nerimti" yra lyg pasiūlymas, kad jis kaltino, skelbė ir nežino ką daro... Bendrai tasai straipsnis tinka "Laisvei" ar "Vilniai"...

K. S. K., Cleveland, Ohio

MŪSŲ KALBA

Redaguoja
Pranas Skardžius

7. Ar tai yra kalbos darymas?

Vienas senas amerikietis, dar prieš 70 su viršum metų gimęs Kauno šančiuose, dar ir dabar gerai tebe mokas lietuviškai, bet ir lenkiškai eilėraščius bei korespondencijas rašinėjęs, rašo MŪSŲ KALBOS Redakcijai apie vieną tariamą mūsų kalbos darymo pavyzdį. Seniau, jo samprotavimu, žmonės visai

gerai sakydavę "gyvename Kaupe ant žalių kalnų". Bet vėliau, kai atgijusi Lietuva ir pradėjęs klestėti lietuvių kalbos mokslas, lietuvių filologai užuot ant žalių kalnų pataisę žaliajame kalne. Tai būtų panašu, sako jis, kad Jurgis jobos darymo pavyzdį. Seniau, jo samprotavimu, žmonės visai

o tik... kumeliukas!

Šitas mūsų tautietis, K. V., gyvenęs Filadelfijoje, čia yra pastebėjęs gana įdomų mūsų kalbos vartosenos dalyką, tik be reikalo dėl jo jis mėgina lietuvių filologus (šiuo atveju geriau būtų pasakyti — kalbininkus, arba lingvistus) truputį per dantį patraukti, nes jie čia niekuo nekalti.

Mūsų paprastieji kaimo žmonės, ne kokie nors aplenkę šančių gyventojai ar kiti miestiečiai, seniau dar šiaip pasakydavo: vaikas ratuose (vežime), rogėse sėdėjo; kelyje nusmuko ratas; peilis žemėj gulėjo; čia gužutis medyje pernai sau lizdą turėjo; jie čia kalne gyvena (taip sako alsėdiškai žemaičiai); kalne rugelių tu neriši, šieno lankelėj tu negrėbsi (iš liaudies dainos); broliai žmonės viename kalne gyvena; kiaušė lauke dvokia, stalle kvepia; per giria giružę saulė tekėjo; o mūsų brolelis žirgė sėdėjo; kieno suole sėdi, to ir giesmės giedai ir tt.

Šių eilučių autorius tėvas, gūdas lietuvis rytietis, turėjęs per 70 metų (daugiau kaip prieš dvidešimt metų jau miręs), dar sakydavo: pančiai kablyje kaba; šarka medytupi ir kt. Bet tos pat vietos jaunimas jau pasako: pančiai kaba ant kablio, ant kelio guli akmuo, bernas ant arklio joja ir tt.

Taigi išeity lyg priešingai: paprasti, nemokyt mūsų žmoneliai seniau vietininko linksnį daug dažniau vartodavo, negu kad dabar mes tai darome. Dėl to ir pasakymas "gyvename žaliajame kalne" yra ne koks nors kalbininkų prasimanymas, bet tikros mūsų gyvosios kalbos faktas. Čia ypač pastebėtinas gražus mūsų kalbos vartosenos palinkimas: vietininko linksniu dažnai pasakome vietą kurioje kas yra, o prielinksniu ant pažymime, kad vienas daiktas yra ant kito daikto, pvz., ant akmenų buvo padėti raktai; ant stalo guli knygos; užsodino kaip vėliną ant puodo; višta ant kiaušinių tupi... bet: lauke rugiai žaliuoja; pievoje dobilai žydėjo; kunigas ir pabaly sėdėdamas badu nemir; varnas susikrovė sau upės saloje lizdą; visi stovėjo to kalno viršūnėje ir tt. Taigi ir sakydami "gyvename žaliajame kalne", mes norime lyg pasakyti, kad gyvename tam tikroje vietoje, visai panašiai, kaip ir lauke, žemėje, pabalyje ir kt.

Dėl to ir mūsų bendrinėje kalboje buvo jau skiriama: ant stalo (ant stalo viršūje) buvo visokių daiktų; bet: stalo (stalo viduryje) buvo pridėta visokių niekniekių; sotoje buvo daug prisirinkusių žmonių, bet: ant stoties (ant trobesio) plevėsavo vėliava. Tačiau ant kalno arba kalne dabar nėra taip griežtai skiriama: pagal reiką kartais vienaip, kartais kitaip pasakome. Plg. dar dainos žodžius: ant kalno karklai siūbavo pakalnėj vanduo liuliavo.

ZINUTĖ TEISININKAMS

Netrukus išeina iš spaudos Lietuvių Teisininkų Užsienyje Draugijos žurnalas LIETUVIŲ TEISININKAS Nr. 3. Šiame numeryje telpa anglų teisės studijos ir kt. Spausdinama ribotas egzempliorių kiekis, todėl jis bus nusiųstas tikrai remėjams — prenumeratoriams. Pagaidejan tieji tą numerį gauti, kurie dar neužsiprenumeravo, malonėkte rašyti žurnalui adresu: "L. T.", 17600 Lindsay Ave., Detroit 35, Mich.

(Perkelta iš 7-ą pusl.)

McCarthy - Achesono dvikovė

Aukščiau dedama skaitytojų nuomonė iškelia reikalą kiek plačiau sustoti ties senatoriaus McCarthy paskutinio meto akcija, kuri virto viena iš žymiausių šių dienų politinių temų.

Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad McCarthy rimtai susirūpino apvalyti Valstybės Departamentą ir Amerikos užsienio politiką nuo komunistų pareigūnų ir jų įtakos.

Bet, stebint visą to žygio strategiją, susidaro pamato manyti, kad jo tikslas yra — "išjoti" iš Valstybės Departamentų ne ką kitą, o patį Achesoną. Antras tikslas — sudaryti atinantiems rinkimams medžiagos propagandai prieš Trumano administracijos vedamą užsienio politiką, parodyti jos klaidas ir nuimti atsakomybę už tas klaidas nuo respublikonų. Pagaliau, tolimesniame šesėlyje glūdi ir izoliacionistinės politikos grąžinimo tendencija.

Mums, lietuviams, negali nerūpėti toks klausimas, kaip kovą prieš komunistų įtaką Amerikos užsienio politikoje.

Kad toje politikoje buvo ir dabar dar yra nemaža nuolaidų Maskvos imperializmui, tiesiog

pataikavimų, tą puikiai žinome. Dėl kurios prieštasties taip atsitinka — sunku griežtai pasakyti. Be abejo, iš dalies taip yra atsitikę ir dėl užsiamavusių komunistų ar tiesiog Maskvos valdovų simpatijų ar net agentų įtakos. Bet didele dalimi tai yra atsitikę dėl prasto politinio naivumo, kurio tiek daug pasitaiko pas Vakarų Pasaulio politikus, kadangi jie praktiškai nepažįsta bolševizmo metodų ir tik per ilgą laiką, pamažu jiems pradeda atsiverti akys. Juk, pavyzdžiui, Churchillio niekas neįtaria, kad jis komunistų agentas ar simpatikas, o ką jis darė Teherane ir Jaltaje?

Panašiai buvo ir su Rooseveltu, panašiai buvo ir su visa eile Amerikos užsienio politikos oficialių vadovų — Valstybės Sekretorių, neišskiriant ir dabartinio sekretoriaus Achesono. Jis gal buvo vienas iš tų, kurie pasitikėjime Maskvos gera valia buvo toliausiai nuėję. Bet jis šiandien yra ir vienas iš tų, kurio akių atsivėrimas irgi yra nuėjęs toliau, negu daugelio kitų, nors dar negalima pasakyti, kad jis jau būtų padaręs iš to visą nuosekliai išvadą.

To naivumo, tiesiog vaikiško nasitikėjimo Maskvos gera valia nėra išvengę ir užsienio politikos klausimus sprendžiantieji senatoriai, lygiai demokratai, lygiai respublikonai. Skirtumas tik toks, kad vieno trumparegis naivumas buvo didesnis, kitokio mažesnis...

Mums įdomiausia klausimas yra tas — kuria linkme pasuktų Amerikos užsienio politiką, jei, sakysim, šiandien Achesonas būtų priverstas pasitraukti?

Dabartinėse aplinkybėse į tą vietą turėtų būti paskirtas kas nors kitas iš demokratų partijos. Ar tas kitas toliau eity Maskvos imperializmui pasiprie-

šinimo linkme — sunku įspėti. Achesonas bent tuo pasižymi, kad jis užsienio politikos klausimus nėra toks naujokas, kaip kadaise savo laiką buvo gen. Marshall. Achesonui bent nereikia teirautis pas savo valdininkus paprasčiausių informacijų, kas yra kas ir apie ką čia kalbama... Marshallui pradžioje to reikėjo. Paskui jis apsipažino su padėtimi, bet pradžioje jis to padėties smulkmenų nežinojo.

Be to, Achesonas vis dėlto turi tam tikrą liniją ir sugeba ją pamatuoti, apginti. Jo politika Europos reikaluose yra žymiai atsiparengę Maskvos imperializmui, negu kada nors iki šiol yra buvusi Amerikos Valstybės Departamente. Daugiau neiškumo yra jo politikoje Azijos reikaluose, bet ar būtų daugiau aiškumo, jei atėity kitas — galima labai abejoti.

Tenka abejoti, ar daugiau to atsparumo būtų, jei tą vietą užimtų net respublikonas, kasitinka — sunku griežtai pasakyti. Be abejo, iš dalies taip yra atsitikę ir dėl užsiamavusių komunistų ar tiesiog Maskvos valdovų simpatijų ar net agentų įtakos. Bet didele dalimi tai yra atsitikę dėl prasto politinio naivumo, kurio tiek daug pasitaiko pas Vakarų Pasaulio politikus, kadangi jie praktiškai nepažįsta bolševizmo metodų ir tik per ilgą laiką, pamažu jiems pradeda atsiverti akys. Juk, pavyzdžiui, Churchillio niekas neįtaria, kad jis komunistų agentas ar simpatikas, o ką jis darė Teherane ir Jaltaje?

Panašiai buvo ir su Rooseveltu, panašiai buvo ir su visa eile Amerikos užsienio politikos oficialių vadovų — Valstybės Sekretorių, neišskiriant ir dabartinio sekretoriaus Achesono. Jis gal buvo vienas iš tų, kurie pasitikėjime Maskvos gera valia buvo toliausiai nuėję. Bet jis šiandien yra ir vienas iš tų, kurio akių atsivėrimas irgi yra nuėjęs toliau, negu daugelio kitų, nors dar negalima pasakyti, kad jis jau būtų padaręs iš to visą nuosekliai išvadą.

To naivumo, tiesiog vaikiško nasitikėjimo Maskvos gera valia nėra išvengę ir užsienio politikos klausimus sprendžiantieji senatoriai, lygiai demokratai, lygiai respublikonai. Skirtumas tik toks, kad vieno trumparegis naivumas buvo didesnis, kitokio mažesnis...

Mums įdomiausia klausimas yra tas — kuria linkme pasuktų Amerikos užsienio politiką, jei, sakysim, šiandien Achesonas būtų priverstas pasitraukti?

Dabartinėse aplinkybėse į tą vietą turėtų būti paskirtas kas nors kitas iš demokratų partijos. Ar tas kitas toliau eity Maskvos imperializmui pasiprie-

šinimo linkme — sunku įspėti. Achesonas bent tuo pasižymi, kad jis užsienio politikos klausimus nėra toks naujokas, kaip kadaise savo laiką buvo gen. Marshall. Achesonui bent nereikia teirautis pas savo valdininkus paprasčiausių informacijų, kas yra kas ir apie ką čia kalbama... Marshallui pradžioje to reikėjo. Paskui jis apsipažino su padėtimi, bet pradžioje jis to padėties smulkmenų nežinojo.

Be to, Achesonas vis dėlto turi tam tikrą liniją ir sugeba ją pamatuoti, apginti. Jo politika Europos reikaluose yra žymiai atsiparengę Maskvos imperializmui, negu kada nors iki šiol yra buvusi Amerikos Valstybės Departamente. Daugiau neiškumo yra jo politikoje Azijos reikaluose, bet ar būtų daugiau aiškumo, jei atėity kitas — galima labai abejoti.

Tenka abejoti, ar daugiau to atsparumo būtų, jei tą vietą užimtų net respublikonas, kasitinka — sunku griežtai pasakyti. Be abejo, iš dalies taip yra atsitikę ir dėl užsiamavusių komunistų ar tiesiog Maskvos valdovų simpatijų ar net agentų įtakos. Bet didele dalimi tai yra atsitikę dėl prasto politinio naivumo, kurio tiek daug pasitaiko pas Vakarų Pasaulio politikus, kadangi jie praktiškai nepažįsta bolševizmo metodų ir tik per ilgą laiką, pamažu jiems pradeda atsiverti akys. Juk, pavyzdžiui, Churchillio niekas neįtaria, kad jis komunistų agentas ar simpatikas, o ką jis darė Teherane ir Jaltaje?

Panašiai buvo ir su Rooseveltu, panašiai buvo ir su visa eile Amerikos užsienio politikos oficialių vadovų — Valstybės Sekretorių, neišskiriant ir dabartinio sekretoriaus Achesono. Jis gal buvo vienas iš tų, kurie pasitikėjime Maskvos gera valia buvo toliausiai nuėję. Bet jis šiandien yra ir vienas iš tų, kurio akių atsivėrimas irgi yra nuėjęs toliau, negu daugelio kitų, nors dar negalima pasakyti, kad jis jau būtų padaręs iš to visą nuosekliai išvadą.

To naivumo, tiesiog vaikiško nasitikėjimo Maskvos gera valia nėra išvengę ir užsienio politikos klausimus sprendžiantieji senatoriai, lygiai demokratai, lygiai respublikonai. Skirtumas tik toks, kad vieno trumparegis naivumas buvo didesnis, kitokio mažesnis...

Mums įdomiausia klausimas yra tas — kuria linkme pasuktų Amerikos užsienio politiką, jei, sakysim, šiandien Achesonas būtų priverstas pasitraukti?

Dabartinėse aplinkybėse į tą vietą turėtų būti paskirtas kas nors kitas iš demokratų partijos. Ar tas kitas toliau eity Maskvos imperializmui pasiprie-

šinimo linkme — sunku įspėti. Achesonas bent tuo pasižymi, kad jis užsienio politikos klausimus nėra toks naujokas, kaip kadaise savo laiką buvo gen. Marshall. Achesonui bent nereikia teirautis pas savo valdininkus paprasčiausių informacijų, kas yra kas ir apie ką čia kalbama... Marshallui pradžioje to reikėjo. Paskui jis apsipažino su padėtimi, bet pradžioje jis to padėties smulkmenų nežinojo.

Be to, Achesonas vis dėlto turi tam tikrą liniją ir sugeba ją pamatuoti, apginti. Jo politika Europos reikaluose yra žymiai atsiparengę Maskvos imperializmui, negu kada nors iki šiol yra buvusi Amerikos Valstybės Departamente. Daugiau neiškumo yra jo politikoje Azijos reikaluose, bet ar būtų daugiau aiškumo, jei atėity kitas — galima labai abejoti.

Tenka abejoti, ar daugiau to atsparumo būtų, jei tą vietą užimtų net respublikonas, kasitinka — sunku griežtai pasakyti. Be abejo, iš dalies taip yra atsitikę ir dėl užsiamavusių komunistų ar tiesiog Maskvos valdovų simpatijų ar net agentų įtakos. Bet didele dalimi tai yra atsitikę dėl prasto politinio naivumo, kurio tiek daug pasitaiko pas Vakarų Pasaulio politikus, kadangi jie praktiškai nepažįsta bolševizmo metodų ir tik per ilgą laiką, pamažu jiems pradeda atsiverti akys. Juk, pavyzdžiui, Churchillio niekas neįtaria, kad jis komunistų agentas ar simpatikas, o ką jis darė Teherane ir Jaltaje?

Panašiai buvo ir su Rooseveltu, panašiai buvo ir su visa eile Amerikos užsienio politikos oficialių vadovų — Valstybės Sekretorių, neišskiriant ir dabartinio sekretoriaus Achesono. Jis gal buvo vienas iš tų, kurie pasitikėjime Maskvos gera valia buvo toliausiai nuėję. Bet jis šiandien yra ir vienas iš tų, kurio akių atsivėrimas irgi yra nuėjęs toliau, negu daugelio kitų, nors dar negalima pasakyti, kad jis jau būtų padaręs iš to visą nuosekliai išvadą.

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

GORDON PARK PHARMACY

7828 St Clair Ave. EN 1 - 0461

Dailininko Česlovo Janušo iš
tremties atsiųstų gražių Balti-
jos jūros ir Lietuvos gamtos
vaizdų bei medinių lėkščių ga-
lima įsigyti per:

K. Motuzas, 107-33 117th St.,
Richmond Hill 19, N.Y.

MY BEST WISHES
To Our Many Friends and Patrons

DUGAN'S MARKET

We Carry the Finest Foods at the Lowest Prices

16135 St. Clair Ave.

GL 1 - 2188

Mr. & Mrs. Juozas Degutis, savininkai
19550 So. Lake Shore Blvd. Cleveland

MY BEST WISHES
To All The Lithuanian People

Thomas L. Osborne

Candidate for

STATE SENATOR

ON THE DEMOCRATIC PRIMARY, MAY 2

GREETINGS AND BEST WISHES

ORBAN'S FLOWERS

Producers and Retailers

11520 Buckeye Rd.

RA 1 - 1500

GREENHOUSES IN MEDINA, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES
To My Many Friends and Patrons

A. B. C. GARAGE

GENERAL AUTO REPAIRING

All Work Done to Your Expectations

8829-33 St. Clair Ave.

GL 1 - 5630

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends and Patrons

BOUQUET FLORAL SHOPPE

GET YOUR FLOWERS FOR THE HOLIDAYS!

Flowers for All Occasions

1256 East 79th St.

UT 1 - 5726

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends and Patrons

ROXY THEATRE BOURLESQUE

Continue Mat's from 1 - 5 PM, Evenings 7 to 11 PM
Saturday Continue 1 PM to 2 AM

BIG SATURDAY MIDNIGHT JOY SHOW

East 9th St. and Chester Ave.

GREETINGS and BEST WISHES

THE B. & B. AUTO GLAS CO.

AUTO GLAS AND WINDSHIELD SPECIALISTS

7220 Carnegie Ave.

EN 1 - 2791

Detroit, Mich., Naujienos

NAUJAS EILERAŠČIŲ RINKINYS

AVE AMERICA. Tokia ant-
rašte pavadintas tik iš spaudos
išėjo Jurgio Kastyčio Gliados
eilėraščių rinkinys. Knygoje yra
25 eilėraščiai. Knygą iliustravo
dail. Vl. Vijeikis. Išleido auto-
riaus bičiuliai. Rinkinėlis para-
šytas jau čia, Amerikoje.

Norėčiau pareikšti leidinio
autoriumi Jurgiui Kastyčiui Gliau-
dai savo dėka, paspausti

ranką ir palinkėti daug laimės
ir pasisekimo ateityje ir naujo-
je kūryboje.

ISRINKTI ATSTOVAI Į SLA SEIMĄ

Balandžio 2 dieną įvykusiame
SLA 352 kuopos susirinkime iš-
rinkti atstovai į seimą, kuris
įvyks birželio mėn. Baltimore,
Md. Atstovais išrinkti: J. Am-
brose, J. Kripas ir V. Motūzi-
nė. Kadangi mano vykti ir ku-

pos organizatorė B. Kėblaitienė,
tai kuopos susirinkimas nutarė
ir jai išduoti mandatą, kad ga-
lėtų atstovauti kuopai.

Įvyko balsavimai ir rinkimuo-
se į Centro Valdybą.

SIMOLIUNAI APLEIDO DETROITĄ

Prof. Juozas Šimoliūnas ir jo
brolėnė dr. Sofija Šimoliūnienė,
pagyvenę keturias savaites De-
troite, išvyko pas savo gim-
ines į Racine, Wisc. Ten juos
pasikvietė neseniai iš Vokietijos
atvykę buvę tremtiniai Petru-
šaičiai.

Nors labai gaila buvo skirtis
su tais mielais žmonėmis, bet
tikimės, kad jiems bus geriau
ir maloniau gyventi su tais žmo-
nėmis, kaip vieno likimo ir vi-
są amžių pažįstamais gimina-
čiais.

Linksmų Vėlykų visiems DIR-
VOS bičiuliams! M. Sims

LABIAUSIAI PASITIKI DIRVĄ

J. Tamošiūnas, gyvenęs 2207
Oakman Blvd., Detroit, Mich.,
šiomis dienomis pratęsė DIRVOS
prenumeratą net penkeriems me-
tams ir atsiuntė 5 dol. aukų
spausdinimo priemonėms atnau-
jinti.

Tai retas spaudos rėmėjas ir
pirmasis užsiprenumeravęs DIR-
VĄ iki 1954 metų pabaigos!

ELIZABETH, N. J.

PAVASARINIS PARENGIMAS

Balandžio 23 d. Elizabetho pa-
rapijos choras rengia pavasarinį
parengimą parapijos salėje ir
parapijos nauda.

Programoje: 4 val. p. p. ve-
lykinių margučių varžybos, 7
val. operetė "Artistai", žodžiai
J. Steponavičiaus, muzika J. Zi-
levičiaus.

Koncertinėje dalyje dalyvau-
ja: K. Miškytė - Farley, V. Ba-
ranauskas ir choras, vadovauja-
mas kompozitoriaus J. Žilevi-
čiaus.

8 val. 30 min. šokiai. B.

V. PETERAČIO naujas lietu-
viškai-angliškasis žodynas, su tar-
timi po kiekvieno angliško žo-
džio, mažesnio formato, 434psl.,
per 12,000 žodžių, drobės ap-
daras \$2.00

V. PETERAČIO didysis lietu-
viškai-angliškasis žodynas, 600
psl., per 30,000 žodžių, drobės
apdaras \$5.00
Liukusiniai išleistas \$8.00

Pabaltijo Filatelistų Sąjungos
"Baltia" išleistas specialus Lie-
tuvos, Latvijos, Estijos pašto
ženklų katalogas, 5 kalb., 214
psl. \$0.90

Kainos su persiuntimu. Kainos
ir pinigai siunčiami kartu. Visi
šie leidiniai tinka ir kaip dovana.
Išleistas naujas visų Lietuvos
ir Klaipėdos pašto ženklų kaini-
ninkas. Norintiems susipažinti
siunčiamas nemokamai.

Perku Lietuvos ir kitų valsty-
bių pašto ženklus, rinkinius.
Taip pat priimu ir komisan.

J. LIUBINSKAS
922 W. 33th St.
Chicago 8, Ill.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago 36, Ill.

Isteigė kompozitorius
A. VANAGAITIS

Seniausias ir gražiausias ilius-
truotas lietuviškos minties žur-
nalas.

Kaina metams \$2.00

Susipažinti siunčiamas
dovanai.

HARTFORD, CONN.

PAVYKĖS MENO VAKARAS

Kovo 26 d. Hartfordo lietu-
viai pirmą kartą turėjo progos
išgirsti eilę naujų, nepažintų
menininkų. Čia į rengiamą kon-
certą atvyko solistė Vincė Jo-
nuškaitė, aktorius Henrikas Ka-
činskas, solistas Julius Mačiulis,
rašytojas A. Gustaitis ir pianis-
tė E. Dvarionaitė.

Vincė Jonuškaitė ir Julius Ma-
čiulis padainavo visą eilę lie-
tuvų kompozitorių dainų. Pa-
baigai V. Jonuškaitė, pasikvie-
tusi šį publikos Hartforde gy-
venantį Kauno operos dirigentą
Marijošių, padainavo porą ari-
jų. Publikai labai patiko ir ari-
jos ir Marijošiaus iškvietai.
Jiems buvo sukeltos didžiulės
ovacijos.

Henrikas Kačinskas skaitė

įvairių autorių kūrinius: Krė-
vės Mickevičiaus "Daina apie
arą", ištraukas iš Donelaičio
"Metal", Baranausko "Anykščių
šilelis" ir kt. Publika įsitikino,
kad tokių aktorių, kaip H. Ka-
činskas, nedaug teturi ir visa
didžioji Amerika.

Rašytojas A. Gustaitis skai-
tė savo eiliuotus feljetonus. Vi-
sus prijuokino iki ašarų.

Programą vedė TMD sky-
riaus vicepirm. Z. Strazdas. Pu-
blikos buvo apie 400.

Programai pasibaigus įvyko
arbatėlė. Čia buvo pasidalinta
mintimis. Kalbėjo A. Stankevi-
čienė, dr. M. J. Colney, TMD
pirmininkas W. M. Chase ir vi-
si svečiai menininkai.

Balandžio mėn. 3-6 d. d. Columbus, Ohio, įvyko Ohio valstybės apskričių ir miestų
vieškelio tvarkytojų konferencija. Paveiksle konferencijos vieta, viena iš durtuvių
ir žymiausių kelių tvarkytojų: T. J. Kauer, Ohio kelių dept. dir., M. L. Davis, vie-
šųjų patarnavimų skyriaus direkt. iš Akrono, J. M. Strough, inž. dr-jos pirm., ir
prof. Emmet Karrer, vieškelio inž. konf. pirmininkas.

Our Best Wishes to The Lithuanian People
FOR A PLEASANT HOLIDAY

Coronet Theater

FORMLY TELEDIS THEATRE

Starting April 8

241 Euclid Ave

Near Public Square

Best Wishes to All Our Friends
FOR A PLEASANT HOLIDAY

Carpenters District Council

CARL J. SCHWARZER, President
GEORGE SHEWRING, Secretary

Our Best Wishes to All
FOR A PLEASANT HOLIDAY

The Lorain Banking Company

Member Federal Deposit Insurance Corp.

All Deposits Insured up to \$5,000.00

600 Broadway

Lorain, Ohio

PHONE: 602

Greetings and Best Wishes to Our Patrons and Friends
GERSTEIN HARDWARE & SUPPLY CO.

We Carry a Complete Line of All Hardware Supplies
7405 Wade Park Ave. EN 1 - 6700

SINCERE GREETINGS and BEST WISHES

MEIRING MILLIENRY

We Carry the Latest Style Hats

5724 Lorain Ave.

ME 1 - 2773

McCarthy -- Achesono dvikovė

(Atkelta iš 5-to pusl.)

kuris, kaip McCarthy tvirtina, esąs sovietų apmokama įstaiga jiems palankioms mintims platininti. Bet tą įrodančių liudytojų pavadžių McCarthy dar nenurodė.

Daug rimčiau būtų buvę, jei McCarthy būtų taip ir pastatęs klausimą: Valstybės Departamentas pasiduoda įtakai tokios politinės filosofijos, kuri yra sąmoningai ar nesąmoningai palanki sovietiniam imperializmui ir tam tikslui atitinkamai formuluojama.

Bet jis šokosi tvirtinti dalykus, kuriems įrodymų dar neturi ar gal ir visai neturės. Jis pasielgė, kaip ta nekanti šeiminkė, kuri išėmė pyragą iš pečiaus per anksti ir tuo jį visiškai sugadino...

Taip atsitiko todėl, kad, matyti, jis rūpinosi ne tiek Valstybės Departamentą nuo komunistams palankaus personalo apvalyti, kiek išgarsinti savo vardą ateinančių rinkimų akivaizdoje. Už tai jis nusipelnė ne tik pašėpimo, bet gero "botago", nes toks išsišokimas nepasirodus kenkia kovai prieš Maskvos itaką Amerikoje ir pačiai Amerikos pozicijai tarptautiniuose santykiuose.

Pažymėtina, kad patys respublikonų partijos vadai senat. McCarthy žygio atžvilgiu laikosi labai atsargiai: oficialiai jo nesmerkia, bet ir neremia, o žiūrė, kas iš to išeis. Jeigu pasisektų, tada partija tuo, be abejojimo, pasinaudotų, o jeigu nepasisektų, tai visa atsakomybė bus suversta pačiam McCarthy, kiti nusiplaus rankas. Taftas netiesiogiai ji šiek tiek parėmė sakdamas, kad jokios dvinartinės užsienių politikos Amerikoje nėra, o yra tik dvipartinės politikos skydas, vartojamas pridenkti administracijos padarytoms užsienių politikos klaidoms. Bet tas Tafto "parėmimas" irgi yra labai atsargus, tiesiogiai McCarthy žygio nevertina nei teigiamai, nei neigiamai.

Wisconsin respublikonų partijos vadovybė jau beveik oficialiai atsisirbojo nuo McCarthy, jo žygi vadindama "nelaimingai pradėtu" ir pabrėždama, kad ši jo akcija yra grynai asmeninė. (McCarthy yra senatorius iš Wisconsin).

Vandenberg, Henry L. Stimson ir net John F. Dulles apie McCarthy žygi atsiliepia visai neigiamai. Stimsonas sako: "Žmogus, kuris siekia politinių laimėjimų per asmeniškų užsiėmimų prieš Valstybės Sekretorių, yra žmogus, kuris siekia laimėjimų, kenkdamas kraštui." O Dulles sako: "Viešas skleidimas gandų ir įtarinėjimų... padrasina mūsų priešus."

Taigi net respublikonų partijos vadovybė dar nežino, kaip žiūrėti į McCarthy žygius: ar jį laikyti narsuoliu ar išsišokėliu. Linkėtumėm, kad jam pavyktų atitaisyti pozicijas, bet faktas, kad pradėjo jis visai netikusiai, nerimtai, ir jeigu taip baigs, tai bus pasitarnavęs ne kam kitam, kaip komunistams. Nes tada ir rimtas kaltinimas daugelio bus sutiktas su nepasitikėjimu.

Štai kodėl DIRVOJE McCarthy kaltinimai ir buvo pavadinti "tuo tarpu nerimti". Ir, deja, tas "tuo tarpu" dar nėra pasibaigęs. Mums nėra reikalo užmerkti akis ir pamosikavimui prieš komunistus kelti ovacijas. Atrodo, kad ligi šiol dėl šitos visos istorijos, jeigu kas ir trina iš pasitenkinimo rankas, tai tik Kremlius... Argi ir mes turime prie to džiaugsmo prisidėti?

LIETUVIO atstovas Amerikoje — St. Nasvytis, 4579 W. 157th St., Cleveland, Ohio. Prenumerata mėnesiui 50c.

DUONINIS KIAUŠINIS

(Atkelta iš 4-to pusl.)

įdėti į tirštą cukraus tirpinį!

Kitą rytą keturi vyrai atsikako nuo savo cukraus porcijų. Keturi šaukštukai cukraus. Tirtai sutirpinom, pridėjom dantų miltelių ir tepam "kiaušini". Geriau! Laikosi ir net blizga truputiuką! Jau porą dienų prieš Velykas kiaušinis buvo gatavas. Reikėjo tik nuo pelių apsaugoti. Ir tas pavyko.

Velykų rytą iškilmingai padėjom "kiaušini" pačiam stalo viduryje. Gul. Iš tolo žiūrint — baltas, gražus...

Patikrinimas. Vyresnysis prižiūrėtojas žvilgt įstala...

— O čia dabar kas? Tyla... Prieina, pačiupinėja. — Kas padirbo?

Vėl tyla...

Paspaudė. "Kiaušinis" prasižiojo... Prasižiojo ir išdavė, iš ko jis padarytas...

— Perdaug duonos turit! Pasodinsiu į karceri, tai žinosit!

Isidėjo "kiaušini" į kišene ir išėjo... Ant stalo liko tik tuščia vieta...

Kitą dieną Rubinšteinas negavo ligonio maisto ir baltos duonos... O juk jam tą dieną nė ne Velykos buvo... V. R.

LIETUVA TIRONŲ PANCIOSE — teisybės žodis anie tai, kas atsitiko su Lietuva. 312 pusl. Kaina \$2.00

Mirė Bliumas

Pereitą savaitę nuo širdies smūgio staiga mirė žymiausias Prancūzijos socialistų vadas Leonas Bliumas, 77 m. amžiaus.

Prieš karą jis pagarsėjo, kaip vadinamo "Liaudies Fronto" vadas. Jis tada buvo Prancūzijos ministeris pirmininkas, sudaręs vyriausybę drauge su komunistais ir kitomis kairiosiomis partijomis.

"Liaudies Fronto" idėja tuo metu buvo plačiai paplitusi Europoje. Net ir Amerikos lietuvių tarpe ji turėjo savo atgarsį. Išreikštą "bendru frontu" tarp socialistų ir komunistų... Tas "Liaudies Frontas" komunistų propagandai buvo be galo parankus įrankis ir jis yra nemaža prisidėjęs prie to, kad karo metu ir po karo apie sovietus ir bolševizmą buvo išlikusi dar labai stipriai palanki nuomonė.

Leonas Bliumas, kaip socialistas ir dar žydas, vokiečių buvo suimtas ir laikomas koncentracijos stovykloje. Jis buvo tarp laimingųjų išlikusių gyvų. Grižęs į Prancūziją po karo jis, tačiau, pirmasis iš socialistų

aiškiai ir autoritetingai pasisakė prieš komunistų politiką ir taktiką. Atrodo, kad daugiausiai jo dėka Prancūzijos socialistų partija stėjo griežton opozicijon prieš komunistus, nors partijos viduje visada buvo stiprus su komunistais bendradarbiavimo šalininkų sparnas.

Bliumas buvo vienas iš žymiausių autoritetų socialistų internacionale. Jo balsas žymia dailimi nusvėrė, kad ir visos Europos socialistai daugiausia pasitrukę nuo bendro fronto su komunistais, nors pasitraukimas vyko kai kur gana sunkiai, net su partijos skilimais.

Paskutiniu laiku Bliumas aktyviai politiniame gyvenime neįsivylavo, jei aktyviu veikimu laikytumėm tik dalyvavimą vyriausybės ar parlamento darbuose. Bet jis visą laiką buvo Prancūzijos socialistų partijos dvisinis vairininkas ir, reikia pabrėžti, savo nuosaikumu, nuoseklumu nusipelnė aukštos pagarbos ne vien tik savo partijos, bet ir plačios prancūzų visuomenės tarpe, nors daugelis ir nežinojo "Liaudies Fronto" bei jo pasekų.

GREETINGS TO OUR PATRONS AND FRIENDS

KNOTT'S RADIATOR CO.

Radiator Cleaning, Repairing and Rebuilding

1250 St. Clair Ave. PR 1 - 3236

Naujausi najakurliai

Balandžio 5 d. į New Yorką laivu "General Blatchford" atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Adomaitis Vincas, Marcelina — Chicago, Ill.
Augustis Kazys, Liudas, Vida — Cleveland, Ohio.
Balsys Andrius, Olimpija — Baltimore, Md.
Baltušauskas Zenonas, Marija — So. Boston, Mass.
Dirmantas Stasys, Domicelė — Chicago, Ill.
Dzegoraitis Petras — Hartford, Conn.
Eigelis Vladas, Kristina, Vlado, Rimantas, Kristina — Chicago, Ill.
Elertas Vytautas — Lawrence, Mass.
Garbačiauskas Juozas, Aniceta — Worcester, Mass.
Gelvickis Stasys, Marijona, Otilija, Angelė — Dowagiac, Michigan.
Gerulaitis Elena, Irena, Jurgis, Leonardas — Detroit, Mich.
Gestautas Povilas — Springfield, Ill.
Girdauskas Vytautas, Aldona, Giedrė — Amsterdam, N.Y.
Grebliauskas Stasys, Ona, Zita, Jadvyga — Chicago, Ill.
Guobienė Pranė, Guobis Julius — Etna, Pa.
Jančaras Pranas, Ona, Raimondas — Waterbury, Conn.
Juchnevičius Juozas — Chicago, Ill.
Kazlauskas Kazys — Davor, Dela.
Kelertas Jonas, Berta, Algis — Binghamton, N.Y.
Kemežys Stasys, Danutė, Algirdas — Detroit, Mich.
Kirvelaitis Juozas, Konstancija, Justinas — Detroit, Mich.
Kolis Andrius — Philadelphia, Pa.
Krivickas Juozas, Stefanija, Leonas, Nijolė — Cicero, Ill.
Kveselevičius Petras, Izabelė — Detroit, Mich.
Laimutis Marija, Janina — Duluth, Minn.
Legeckis Povilas, Elena, Regina, Ričardas — Milford, Delaware.
Marcevičius Vincas — East Chicago, Ind.
Meškauskas Stasys, Elena — Rochester, N.Y.
Mickėvičius Antanas — Dearborn, Mich.
Mikolajūnas Vytautas — Pittsburgh, Pa.
Motušis Viktoras — Chicago, Ill.
Petryla Boleslovas, Vanda, Danutė — E. Norwalk, Conn.
Puodžiūnas Valerijonas, Leokadija — Woodhaven, N.Y.
Puzelis Mečislovas — Utica, N.Y.
Raubertas Joana — Philadelphia, Pa.
Raudonaitis Antanas — Brockton, Mass.

Šiaudinis Kazys — Chicago, Ill.
Sidabras Kęstutis — Hebron, Ind.
Skirkevičius Juozas — Pittsburgh, Pa.
Stakys Vytautas — Newark, N.J.
Stasys Jonas — Orange, N.J.
Stirbys Česlovas, Anelė, Valentinė — Omaha, Nebr.
Stragauskienė Petronėlė — Elizabeth, N.J.
Strunga Karolis — Worcester, Mass.
Tolušas Juozas — Marne, Mich.
Uselis Stasys, Nadežda, Alė — New York, N.Y.
Užgiris Ignas, Morta, Birutė, Vytautas, Šarūnas, Ramūnas, Rožė — Springfield, Ill.
Zeikus Felicija, Alfredas — Grown Point, Ind.
Žemaitis Justinas — Chicago, Ill.
Žibūnas Petras — Omaha, Nebraska.
Žilinskas Benediktas — New York, N.Y.

Balandžio 6 d. į New Yorką laivu "General Haan" atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Adomaitis Alfonsas — Portersville, Pa.
Atkočaitis Kazys, Antanina — Wilkes Barre, Pa.
Avižius Bronius — Providence, R.I.
Babarskis Petras, Greta, Petras — Alligator, Miss.
Bagdonas Petras — Chicago, Ill.
Barkauskas Marija — Brockton, Mass.
Balandis Stefanija, Benigna, Albinas, Stasė, Ona, Elena — Chicago, Ill.
Butkuvienė Antanina — Brooklyn, N.Y.
Butkus Valerijonas — Philadelphia, Pa.
Buzinskas Valentinas, Vanda, Laimutė, Liudvikas, Konradas — Maspeth, N.Y.
Chmieliauskaitė Elena — Chicago, Ill.
Cyvas Petras — Amsterdam, N.Y.
Darulienė Grasilda — Detroit, Mich.
Eigelis Jonas, Elena — Chicago, Ill.
Gasiūnas Romualdas — So. Boston, Mass.
Gečas Tadas, Jadvyga — Cleveland, Ohio.
Janušauskas Jadvyga, Robertas — Detroit, Mich.
Janušauskis Vladas — Waterbury, Conn.
Janušauskienė Benedikta — Philadelphia, Pa.
Jasiūnas Juozas — Dearborn, Mich.
Jokštas Ipolitas, Valerija, Romulė — Dorchester, Mass.
Kaupis Vladas — Fressoil, Mich.
Derby, Pa.
Krečinas Marija, Longinas — Northampton, Mass.
Kreivėnas Stasys — Brooklyn, N.Y.
Laitusis Jonas — Newark, N.J.
Mackevičius Voldemaras — New Haven, Conn.
Maleta Petras, Akvilija, Rima — Chicago, Ill.
Matulis Vladas, Natalija, Vaclovas — Grand Rapids, Mich.
Milašauskaitė Bronė — Chicago, Ill.
Nalivaika Leonas — Worcester, Mass.
Nastopka Martynas, Salomėja — Chicago, Ill.
Purperienė Emilija — Scarsdale, N.Y.

Reišytė Gertruda — Brooklyn, N.Y.
Rukas Uršulė, Konstantinas, Nijolė — Hartford, Conn.
Rumša Zigmas, Ona, Antanas — Chicago, Ill.
Sakalauskas Jonas, Anelė, Albinas, Anelė, Aldona, Janina, Ona, Marė, Teresė — Norwood, Mass.
Šakūnas Aleksas — Worcester, Mass.
Saldaitis Vytautas — New York, N.Y.
Skrėbutėnas Vytautas — So. Boston, Mass.
Snarskis Alfonsas — Oak Forest, Ill.
Turčinskas Juozas — Chicago, Ill.
Vaikaitis Juozas — Chicago, Ill.
Vasiliauskas Gediminas — Cicero, Ill.
Vasilievas Leonas, Valerija, Edvardas, Dalia — Claytn, O.
Vaškėlis Vladas — Watertown, Conn.
Vildzius Romualdas — Falls Church, Va.
Vyšniauskas Jonas — Arlington, Ill.
Zauka Silvija, Juozas, Marija — East Chicago, Ind.
Žiupsnys Zigmas — Chicago, Ill.
Naujokas Vilhelmas — Chicago, Ill.

Balandžio 7 d. laivu "General Langfitt" ir apie balandžio 13 d. tuo pačiu laivu į New Yorką atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

New Orleans:
Bielevičius Gretė, Boleslovas, Ingė — Pace, Miss.
Gruzas Leonas — Orange County, Calif.
Koroliovas Veronika, Eugenija — Riverside, Calif.
Margis Jonas, Ema, Adolfas, Erika, Ziegfriedas — Alice, Texas.
Sirvinskas Juozas, Jeronima, Algirdas — Chicago, Ill.
Skudra Jokūbas, Algirdas, Bronė, Elžbieta — Beloit, Kansas.
Stašauskas Antanina — Beloit, Kansas.
Suvaizdis Hiacintas, Kazimiera, Irena, Algirdas — Clarksdale, Miss.
Varnauskas Jurgis, Uršulė — Hollywood, Calif.

New York:
Aleksandravičius Kvirinas, Antosė, Antanas — Chicago, Ill.
Andriūsis Jonas — Brockton, Mass.
Černiauskas Kęstutis, Izolda — Detroit, Mich.
Čiunka Tomas, Bronė, Viktorija, Antanina, Aldona — Detroit, Mich.
Gaigalas Pranas, Janina, Dalia, Laimutė — Watertown, Conn.
Jeleniauskas Kazimieras, Leopoldas — Chicago, Ill.
Kura Pranas — Hartford, Conn.
Liliškis Andrius, Olga, Helga — Bethany, Conn.
Mitronovas Dognas, Paraskovija, Vasilijus, Feodoras — Muncie, Ind.
Narkevičius Vincas, Katarina, Alytis, Ona, Danguolė, Marija — Cambridge, Mass.
Petuchovas Vladas, Elžbieta, Leonas, Vladas — St. James, Minnesota.
Plepienė Olga — Detroit, Mich.
Šarka Vincas, Vaclovė, Nijolė — Detroit, Mich.

BALFO SIUNTOS LIETUVIAMS

Iš BALF sandėlio ar BALF nastangomis gautos ir lietuviams išsiųstos įvairios gėrybės per vasario ir kovo mėnesius:

Per NCWC pasiūsta drabužių ir avalynės lietuviams Italijoje — 3,070 sv., Prancūzijoje — 2,075 sv., tų pačių gėrybių paleistiams iš kariuomenės lietuviams Afrikoje — 70 svarų, maisto produktų lietuviams Vokietijoje — 4,018 sv., drabužių ir avalynės lietuviams Vokietijoje — 13,517 sv. Iš viso 22,750 svarų.

Šių siuntų bendra vertybė yra \$23,561.48.

Per tą patį laikotarpį lietuvių Anglijoje gavo BALF pastangomis išsiųstų gėrybių — naisto ir kitų daiktų — \$6,673.75 vertės, gautų iš CARE Misijos Anglijoje. Minėtos gėrybės išdalinamos tiems lietuviams Anglijoje, kurie dėl ligos ar kitų priežasčių negali dirbti ir reikalingi papildomos pagalbos.

AR JAU TURITE KNYGĄ

"PAKELIUI Į MIRTĮ"

Jos kaina tik - - - - -

Tai yra knyga, kurią įdomu ir verta paskaityti. Ją galite greit gauti, jei parašysite užsakymą su aiškiu savo adresu ir, pridėję prie jo vieną dolerį, išsiųsime jį šiuo adresu:

DIRVA

6820 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

KELIONĖ PER NACIŲ KALĖJIMUS, PASBAIGUSI IŠLAISVINIMU

Geriausias Žurnalas
LIETUVIŲ NAUJIENOS
Paveiksluotas 32-jų puslapių
Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesį per 1 metą.
Isteigtos Gegužio 15, 1938.
LIETUVIŲ NAUJIENOS
332 N. 6th Street Philadelphia 6, Pa.

Clevelande IR APYLINKĖSE

SLA RINKIMAI

SLA 14-ta kuopa antradienį rinko vyriausiąją SLA valdžią ir atstovus į seimą. Iš 200 narių susirinkime, deja, dalyvavo tik apie 40, o turinčių teisę rinkti (išbuvusių narių) ne mažiau kaip 6 mėn.) buvo tik 32. Balsavimo rezultatai:

Pirmininku: Laukaitis 27, Bagočius 1, Kalinauskas 4; Vicepirmininku: Dargis 9 (daugumas susilaikė, kadangi tik vienas kandidatas...)

Sekretorium: Vinikas 28, Tysliavienė 3.

Išdalininku: Gugis 2, Trečiokas 30.

Išdo globėjais: Maceina 23, Mikužūtė 3, Arlauskas 21, Valickas 3, Budvytis 1.

Daktaru kvotėju: Biežis 28, Šliupaitė 2.

Atstovais į seimą išrinkti: K. Staupas, J. Brazauskas, M. Miščiukienė, A. Šimkūnas, E. Klišenė, F. Baranauskas, A. Zdanys, Ad. Vilčinskienė.

Mrs. ir Mr. Frank

JUŠKAMS

ir šeimai Linksmų Velykų
linki GAIŽUČIAI

Mrs. Emily ir Mr. Jimmy

GAIŽUČIAMS

Linksmų Velykų linki

Kazys su žmona

RENGIA PASAKĄ DIDELIEM IR MAŽIEM

Jaunimo Teatro atidarymui rengiamasi visu smarkumu. Beliko vienas mėnuo ligi to įdomaus įvykio.

Režisierius P. Maželis džiaugiasi, kad surinko pilną kompiaktą vaidintojų — ne tik žmonių, bet ir žvėrims bei paukščiams vaidinti, — rengia labai gražias, tikrai pasakiškas dekoracijas (scenarijui) ir taiso visai naują apšvietimą scenai, kad pasaka pasakiškai atrodytų.

Pasaka būsianti tikrai įdomu ir gražu pamatyti ne tik vaikams ir jaunimui, bet ir "jaunimui" iki 80 ir daugiau metų... Tad neužmirškime, kad gegužės 7 dieną rengiamės susirinkti į Lietuvį Salę tos gražios pasakos pasižiūrėti. Visi: vaikai, tėvai ir seneliai!

SKIRTINGA NUOMONĖ

Dėl išspausdinto 1950.3.30 d. DIRVOS 13 Nr. straipsnio "Skautų klausimu" pareiškiau:

1. Dėl straipsnyje pareikštos nuomonės apie srovines ideologines organizacijas ir

2. reikalavimo santūrumo ir patarimo dalyvaujantiems kitose organizacijose "neužimti vadovaujamų vietų Skautų Sąjungoje" — esu skirtingos nuomonės.

P. Balčiūnas,

Clevelando Skautininkų

Ramovės narys

LABAI ĮDOMU VEDUSIEMS

Gegužės 26 dieną, sekmadienį, Lietuvį Salėje bus DIRVOS vakaras. Šį kartą vakarui jau rengiama vaidinti labai linksma trijų veiksmų komedija "Moterims neišsimeluoti". Clevelandas jau yra pasiilgęs geros ir linksmos komedijos. Reikia tikėtis, kad apsilankiusieji turės progos gardžiai pasijuokti. Režisuoja P. Maželis. Po vaidinimo bus šokiai ir bendras pasizėmėjimas prie vaišių bufiete, kuriame taip pat žada būti vienas labai malonus netikėtumas...

RADIJO VALANDA RENGIA ĮVAIRENYBIŲ VAKARĄ

Gegužės 13 dieną, sekmadienį, Lietuvį Salėje Clevelando Radijo Valanda rengia įvairenybių vakarą su specialia "radijo programa", pilna tokių dalykų, kurių per radiją paprastai negirdime, kitokiais linksmais margumynais ir šokiais.

RATELIO POBUVIS

Pereitą sekmadienį pas A. Baltrukonienę įvyko "rateliečių" pobūvis. Jis turėjo įvykti sausio mėnesį, bet dėl nelaimės Baltrukonienės šeimoje — Schneiderio mirties, buvo atidėtas. Baltrukonienės šeimoje beliko vienas vyrų atstovas — Schneideris, jr., 5 m. amžiaus...

DVEJOS VESTUVĖS PAS ČIURLIONIEČIUS

Per Velykas Toronto mieste, Kanadoje, susituokia vienas iš aukščiausių čiurlioniečių, dainininkas — bosas ir dailininkas Vytautas Raulinaitis su Aldona Skliūte. Deja, tuo tarpu jaunavedžiai pasiliks perskirti USA-Kanados sienos, nes jaunoji Raulinaitienė galėsianti tik pusmečio atvykti čia.

Balandžio 22 d., šeštadienį, šv. Jurgio bažnyčioje susituoks čiurlioniečiai Vytautas Aukštutis su Natalija Navickaitė. Žada būti šaunios vestuvės. Abejoms nuširdžiausi sveikinimai!

PER ATVELYKĮ

Balandžio 16 dieną, 5 val. p. p., Lietuvį Salėje SLA 136-ta kuopa rengia Susipažinimo Vakarą su šokiais, dainomis ir kitomis įvairenybėmis. Skiriamos dvi dovanos: 1. Naujausiam naujakiui, tai yra tokiui, kuris bus tame vakare vėliausiai atvykęs į Ameriką, 2. Tam, kas atsineš gražiausią margutį.

Kviečiami dalyvauti visi, ypač naujakuriai, nes tai puiki progą susipažinti su senaisiais draugais Clevelando lietuviais.

LIETUVAITĖ — GERIAUSIA AKTORĖ

WHK surengė aktorių varžbas Loew's State Theatre programoje vardu "The adventures of Maisie". Publikoj didžiausią pasisekimą turėjo lietuvaitė Bernice Šimelionytė (Šimelionis), 20 m., 1905 Bernice Rd., East Cleveland. Ji laimėjo premiją — kelionę į Hollywoodą ir daug kitokių dovanų. Jos tėvas P. Šimelionis yra DIRVOS skaitytojas, SLA 14 kuopos narys.

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo programa DIRVOS spausdinimo priemonėms pagerinti aukojo šie skaitytojai:

Olis Ant., Chicago, Ill. - 9 dol.
Tamošius J., Detroit, - 5 dol.
Sumakeris, Cleveland, O. - 3 dol.
Baltrukonienė A., Cleveland, Ohio - 2 dol.
Chutela A., Geneva, O. - 2 dol.
Lalas P., Amsterdam, N.Y. 1 dol.

LIETUVIŲ KLUBE

dabar yra įrengtas puikus televizijos priimtuvas. Nariai ir jų svečiai kviečiami apsilankyti ir pasigėrėti.

Lietuvių Bankas linki viziems
LINKSMŲ VELYKŲ

The Superior Savings & Loan Ass'n

6712 Superior Ave.

HE 1 - 2498

Naujieta lietuvėms moterims!

STYLETTE BEAUTY SALON

Lietuvaitės vedamas grožio salonas
1452 Addison Rd. Kampas Addison ir Wade Park
Telef.: UTAH 1-7491

Pusmetinės bangos nuo \$5.50. Šaltas ir karštas šukavimas, plaukų dažymas ir kita grožio priežiūra. Užtikrintas darbas. Atsinešusioms šį skelbimą nuolaida.

Miss Alvina Paulis
Savininkė kosmetologė

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 1-8709

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

JUSSI BOERLING

DOROTHY KIRSTEN

tenoras ir sopranas, abu dalyvaus Puccini operoj "Manon Lescaut", kuri bus vaidinama operos apsilankymų pabaigoje, šeštadienį, balandžio 15 d., Public Auditorium.

RKO Keith's 105th

Balandžio 5 - 7 "Tough Assignment" ir "Radar Secret Service"

Balandžio 8 - 11 "Young Man with the Horn" su Kirk Douglas, Lauren Bacall ir Doris Day.

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Naujieta vyrams!

Foliano kirpykloj

6908 Superior Avenue
(šalia DIRVOS red.)

dabar dirba Kaune buvęs žinomiausias vyrų kirpėjas

E. MAZILIAUSKAS

Naujakuriams aisku! Pabandykit ir senieji clevelandiečiai! Nesigailėsite!

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULĄ 2521

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas
musų specialybė.

Kambarių Popieravimas
Namų Maliavojimas

16908 Endora Road
Telefonas:
KENmore 1-8794
Cleveland, Ohio

JONAS G. POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas

Popieruotojas

Apkaivavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telef.: POTomac 1-6899

MONCRIEF ŠILDYMAS

Clevelando namų savininkų pasirinkimas per daugiau kaip 50 metų. GAS — OIL — COAL

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Darom naujas

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvų dirbtuvės

Pigiau negu kitur

TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland

Namų adresas: 7204 Donald Ave.

'DANCING'

Every Friday & Saturday at

'JACK'S BAR'

Known as the

"Blackstone Club"

featuring

Ronnie & his Polka Trio"

Popular Prices — No Cover — No Minimum

Have a "Good Time" at a "Good Place"

7323 Wade Park Ave.

EN 1-9212

CLEVELAND, OHIO

Artinasi pavasario laikas!

Tai yra naujų sumanymų ir naujo veikimo laikas kiekvienam žmogui, pagerinti jo gyvenimui. Tai geras laikas pradėti taupyti. Taupymas, nors ir po mažą sumą, užtikrina ateitį ir apsaugo nuo rūpesčių. Taupydami gali tapti namo savininku.

Lietuvių Banke santaupos nuošimčiai auga kasdien. Jos čia yra USA valdžios apdraustos per Federal Insurance Corporation.

THE SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

I J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, žiedų, laikrodžių ir visokių graždaiktų, už nupigintą kainą.

Wilkis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė

Aldona Wilkis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON
FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

GREETINGS AND BEST WISHES
To Our Many Friends

CITIES SERVICE PREMIUM

and

CITIES SERVICE REGULAR GASOLINES

THE CITIES SERVICE OIL CO.

6611 Euclid Ave.

UT 1 - 4800

Pažymėkit savo kalendoriuose:

Gegužės m. 7 d.

Jaunimo teatras
Vaidinimas — Pasaka

Gegužės m. 13 d.

Radijo Valandos
įvairenybių vakaras
ir šokiai

Gegužės m. 26 d.

DIRVOS vakaras
"Moterims
Neišsimeluoti" (?)
linksma komedija

Mirus šeiminkui,
Parduodamas ūkis — farma

39 akrų žemės, 6 kambarių namas su rūšimi ir pečiūmi, vaismedžiai, tvartas 10-čiai karvių.
\$ 6,500.

Kreiptis laišku:

Mrs. Eva Waskiewicz,
R. D. 1, Bristolville, Ohio.

GRAŽUS 4½ KAMBARIŲ
ATSKIRAS NAMAS

ties East 185 gatve su virtuve, gasu, svečių kambariu, garažu, privažiavimu, skypas 50x100, įmokėti \$4,800.

Kreiptis pas savininką

telefonu IV 1-6882